

EKONOMIHÖGSKOLAN
Lunds universitet

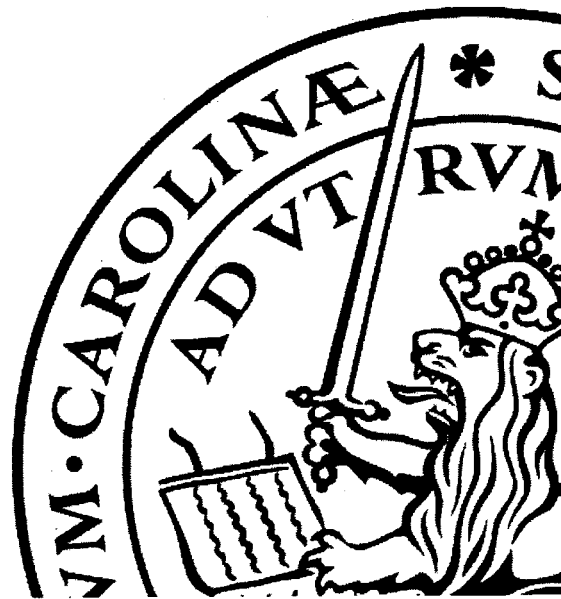
FÖRETAGSEKONOMISKA
INSTITUTIONEN

Examensarbete
Kandidatnivå
FEKK01

HT 2008

Lagstiftandet mot räntesnurror

– försämrade förutsättningar för internationella koncerner?

Handledare
Susanne Arvidsson

Författare
Johan Andgren 831212-3535
Stefan Olsson 840315-0017
Carl Richter 851031-0397

Abstract

Title	Lagstiftandet mot räntesnurror – försämrade förutsättningar för internationella koncerner?
Seminar Date	2008-12-19
Course	FEKK01, Bachelor thesis in Business Administration, 15 ECTS
Authors	Johan Andgren, Stefan Olsson, Carl Richter
Advisor	Susanne Arvidsson
5 Key Words	Trade off Theory, Agency Theory, Pecking Order hypothesis, Capital Structure, räntesnurror
Purpose	How will companies in Sweden, who use the tax planning system with “räntesnurror” be affected if the legislative proposal, <i>Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag, proposition 2008/09:65</i> , passes, in terms of the company’s value and financing options.
Methodology	The study is conducted with a deductive approach where a qualitative method is used to find the answer of our purpose. The research design used for this is a case study where we have examined legislation proposals, precedents, statement of opinions and telephonic interviews with companies, institutions and authorities.
Theoretical Perspective	The study is based on the Pecking Order-hypothesis, the trade off-theory and the agency-theory
Empirical Foundation	The thesis has its base in the legislative proposal, <i>Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag, proposition 2008/09:65</i> , and Swedish precedents.
Conclusions	Companies that will be affected by the new legislation are companies with internal banks or corporate groups in countries with a tax rate lower than 10%. The effect on these companies would result from the loss of the tax shield effect. These losses are lower than the costs of moving the companies outside Sweden, hence the companies will not move. According to the financial perspective, companies might be affected in two different ways. Either the companies have to get external financing, such as loans, to continue at their operational level with the same investment and dividends levels, or they need to cut investments and/or dividends. Either way, the companies will lose value; in the first case due to increased agency costs and in the second case due to negative signals sent to the market.

Sammanfattning

Titel	Lagstiftandet mot räntesnurror – försämrade förutsättningar för internationella koncerner?
Seminariedatum	2008-12-19
Kurs	FEKK01, Examensarbete kandidatnivå, 15 hp
Författare	Johan Andgren, Stefan Olsson, Carl Richter
Handledare	Susanne Arvidsson
Fem nyckelord	Trade-offteorin, agent principal-teorin, pecking-order-hypotesen, kapitalstruktur, räntesnurror
Syfte	Hur kommer företag i Sverige, som använder sig av skatteupplägget med räntesnurror, att påverkas för det fall att lagförslaget <i>Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag, proposition 2008/09:65</i> träder i kraft, i termer av företagets finansiering och företagets värdeförändring?
Metod	Studien utgår från en deduktiv ansats där en kvalitativ metod använts för att finna svaret på vår frågeställning. Undersökningsdesignen som nyttjats är en fallstudie där vi dels tagit del av lagförslag, remissvar samt rättsfall men även intervjuat företag, institutioner, samt myndigheter via telefon.
Teoretiskt perspektiv	Studien är baserad på teorier såsom pecking-order-hypotesen, trade-offteorin samt agent-principalteorin.
Empiri	Uppsatsen har utgått från lagförslaget <i>Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag, proposition 2008/09:65</i> , samt aktuella rättsfall.
Slutsats	Företag som kommer påverkas av lagens ikraftträdande är företag med internbanker eller liknande koncerner där beskattningen är belagd i ett skatteparadis med skattesats under 10%. Effekten lagen får är att skattesköldens effekt helt försvinner för de interna lån man har inom koncernen. Dessa kostnader är ej tillräckligt stora för att företagen skall flytta utomlands. Sett ur det finansiella perspektivet finns det två alternativa vägar för företaget. Antingen måste företaget finansiera verksamheten med externa lån för att behålla nuvarande verksamhetsnivå, eller måste de minska investeringarna eller utdelningar till aktieägare. Oavsett vilket alternativ företag väljer kommer företagsvärdet drabbas negativt, i det första fallet beroende av ökade agentkostnader och i det andra fallet beroende på signalerna till marknaden.

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Problematisering	8
1.3 Syfte	9
1.4 Avgränsning.....	9
2. Metod	12
2.1 Metodologisk ansats	12
2.2 Generell metod	12
2.2.1 Begrepp inom kvalitativ forskning	13
2.2.2 Förslag till alternativ forskningsmetod.....	13
2.4 Datainsamlingsmetod	14
2.4.1 Primärdata	14
2.4.1.1 Intervjuer.....	14
2.4.1.2 Utformning av intervjufrågor	15
2.4.1.3 Studiens respondenter	16
2.4.2 Sekundärdata	17
2.5 Källkritik	17
2.5.1 Kritik av primärdata.....	17
2.5.2 Kritik av sekundärdata	18
2.6 Tillförlitlighet	18
3 Praktisk referensram.....	20
3.1 Illustration av räntesnurra.....	20
3.2 Gällande rätt.....	21
3.2.1 Lagstiftning.....	22
3.2.1.1 Koncernbidrag.....	22
3.2.1.2 Ränsteavdrag	23
3.2.1.3 Skatteflyktslagen.....	23
3.2.2 Praxis	24

3.2.2.1 Östersunds kommun, RÅ 2001 ref. 79	24
3.2.2.2 Industrivärden-målen, RÅ 2007 ref. 84-85	26
3.2.3 Skatteverkets uttalanden.....	28
3.2.4 Rättsläget i andra länder.....	28
3.2.4.1 Danmark.....	28
3.2.4.2 Frankrike	29
3.2.4.3 Storbritannien.....	29
3.2.4.4 Nederländerna	29
3.2.3.5 Tyskland.....	30
3.3 Skattesköld	30
4. Teoretisk referensram	32
4.1 Om teorival.....	32
4.2 Modigliani & Millerteorin.....	32
4.3 Trade-offteorin	33
4.4 Pecking-orderhypotesen	34
4.5 Agent-principalteorin.....	36
4.6 Signaleffekter på grund av utdelning	36
5. Empiri.....	38
5.1 Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag, proposition 2008/09:65.....	38
5.2 Exempeltransaktioner, RÅ 2007 ref 84-85.....	39
5.3 Intervjuer.....	40
5.3.1 Företag.....	40
5.3.2 Svenskt Näringsliv	41
5.3.3 Skatteverket.....	42
5.3.4 Bortfall.....	42
6. Analys	43
6.1 Disposition av analysen	43
6.1.1 Företag som omfattas av regleringen.....	44
6.1.2 Risk för utlandsflytt av verksamhet.....	45

6.1.3 Effekt av förlorad skattesköld.....	45
6.2 Analys utifrån två scenarier.....	46
6.2.1 Bibehållen verksamhet med lägre vinst.....	46
6.2.1.1 Minskade investeringar.....	47
6.2.1.2 Minskad utdelning.....	48
6.2.2 Bibehållen verksamhet, beroende av skattesköld.....	48
6.2.2.1 Förändrad kapitalstruktur.....	50
7. Slutsatser.....	54
7.1 Förslag på framtida forskning.....	55
<i>Bilaga 1, proposition 2008/09:65.....</i>	<i>56</i>
<i>Bilaga 2, frågeformulär.....</i>	<i>61</i>
<i>Källförteckning.....</i>	<i>64</i>
Litteratur.....	64
Artiklar.....	64
Elektroniska källor.....	65
Författningar.....	66
Offentligt tryck.....	66
Rättsfall från regeringsrätten.....	66
Intervjuer.....	67

1. Inledning

I första kapitlet presenterar vi bakgrunden till vårt ämnesval och beskriver övergripande vad en räntesnurra är. Därefter för vi en problemdiskussion som mynnar ut i syftet med studien. För en mer genomgående förklaring av en räntesnurra hänvisar vi läsaren till stycke 3.1.

1.1 Bakgrund

Skatter har funnits lika länge som de organiserade samhällena. En av de äldsta kända skatterna förekom redan i Mesopotamien (Lodin et al, 2007). Troligtvis har det under lika lång tid funnits mer eller mindre kreativa försök att undvika beskattningen. Företagsamma affärsmän- och kvinnor har gjort sitt bästa för att undvika beskattning eller för att beskattas så lågt som möjligt (Dagens Industri, di.se¹, di.se², 2008). För varje hål lagstiftaren täpper till uppkommer nya kreativa upplägg och ageranden för att undgå beskattning. Lagstiftningsprocessen i Sverige, vilken består av ett antal steg gör att bland annat skatteplanerare alltid har ett ointagligt försprång mot lagstiftaren. Ett av de senaste uppläggen är så kallade räntesnurror. Dessa upplägg är ingen nyhet, utan har utnyttjats under flera år. Skatteupplägg har även prövats i regeringsrätten vid två tillfällen, men med olika svaranden; en kommun, Östersunds, respektive ett börsnoterat företag, Industrivärden AB (RÅ 2001 ref 79, RÅ 2007 ref 84-85). Dock har en debatt blossat upp sedan slutet av 2007, då Industrivärden AB fick upplägget godkänt av regeringsrätten. En debatt mellan å ena sidan företag som vill undandra sina vinster från beskattning, och å andra sidan skatteverket och andra myndigheter som vill se en beskattning av företagets vinster.

Innebörden av upplägget är att en juridisk person säljer ett helägt, vinstgående aktiebolag till ett nyskapat aktiebolag som finansieras med lån från den juridiska personen. Resultatet av detta är att avdragsgilla räntekostnader uppkommer hos det nyskapade bolaget, dessa räntekostnader betalas med koncernbidrag från det vinstgående bolaget, motsvarande vinsten i bolaget. Transaktionerna leder till att vinsten hos det vinstgående bolaget endast beskattas som ränteintäkter hos den juridiska personen. Om den juridiska personen är placerad i ett skatteparadis eller är en kommun beskattas således vinsten inte alls. Nämnda upplägg har, som ovan nämnt, resulterat i en debatt om huruvida detta upplägg bör förbjudas eller ej (Dagens Industri, di.se³, 2008). Debatten tog fart sedan Industrivärden fick rätt i regeringsrätten, gällande sitt användande av räntesnurror. För flertalet stora företag i Sverige skulle ett förbjudande av upplägget få negativa konsekvenser. Bland de företag som har protesterat mot förslaget kan exempelvis Ericsson, SKF, Assa Abloy, SSAB nämnas. Både Industrivärden och Volvo varnar för att storföretag kommer att flytta sina huvudkontor om lagförslaget går igenom, Industrivärden skriver enligt Dagens Industri:

”Svenska storföretag skulle få en konkurrensnackdel eftersom de inte på ett sätt som är normalt för internationella koncerner kommer att kunna optimera sina penningflöden och minimera koncernens räntekostnader.” (Dagens Industri, di.se⁴, 2008)

De flesta länderna inom EU har idag någon form av begränsningar i avdragsrätten för räntebetalningar inom den egna koncernen (Promemoria Fi2008/4093). Detta innebär att det kan vara en felaktig uppfattning att en flytt av verksamheten löser företagets problem med uppläggen. Dock finns det ännu osäkerhet kring det svenska lagförslaget eftersom ingen vet hur det kommer att tillämpas i praktiken, varför det är svårt att idag säga att effekterna av förslaget kommer att bli samma som i något annat land.

Skatteverket skriver att beräkningar visar på att sju miljarder undanhålls staten i skattemedel (betänkande 2008/09:SkU19). På grund av detta har regeringen lagt ett lagförslag som skall hindra företag från att undandra skattemedel med ovan nämnda upplägg (Prop. 2008/09:65). I budgetpropositionen för 2009 förstås att de skattemedel, som flyter in genom hindrandet av räntesnurror, skall användas för att sänka bolagskatten från 28 till 26,3 procent (Prop. 2008/09:1). För företag, som använder sig av upplägget med räntesnurror, är det av stor relevans att förstå hur de kan komma att påverkas om lagförslaget röstas igenom i riksdagen.

1.2 Problematisering

Vad kan det innebära att lagförslaget röstas igenom i riksdagen? Den första tanken går till de ökade kostnader som uppstår i form av skattebetalningar på icke-avdragsgilla räntekostnader. Dock är vi medvetna om att ett antal revisionsbyråer och skattekonsulter har börjat utreda detta problem (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, www.taxmatters.se, 2008; Deloitte, www.deloitte.com, 2008). Vidare har en kommunanställd som vi har varit i kontakt med (som har bett att få vara anonym) berättat om hur kommunen blivit kontaktad av flertalet skattekonsulter som är beredda att sälja in nya lösningar. Dessa lösningar syftar till att göra situationen likartad, eller densamma oavsett om den nya lagen träder i kraft eller ej (kommunanställd, 2008).

Vad som än så länge förefaller outrett är vad ett ikraftträdande av lagförslaget kan resultera i för företagen och kommunerna enligt ekonomisk teori. Det kan mycket väl bero på räntesnurrornas juridisk-tekniska komplexitet, vilket har gjort att få ekonomer har utrett saken djupare. Vidare tror vi även att debatten har kommit i skymundan av finanskrisen. När lagförslaget utarbetades var media mycket fokuserade på olika krispaket som olika stater förväntades presentera (Dagens Industri, di.se⁵, E24, e24.se¹, 2008). Icke desto mindre blir det av värde för företagen att dels veta hur deras värde kan komma att påverkas samt dels hur de skall finansiera sin

verksamhet. Framför allt om det i och med finanskrisen blir allt svårare att hitta finansiering. Detta är något vi sett klara tecken på under de senaste månaderna (E24, e24.se², 2008). Frågor som uppkommer sekundärt är vad som händer om företagen lyckas få finansiering från externa intressenter. Kommer detta att påverka företagets värde? I sådant fall är det av högsta intresse att sätta sig in i hur värdet skulle påverkas, eftersom syftet för företaget är att maximera aktieägarnas avkastning. För det fall att företagen inte har möjlighet att få finansiering på annat håll, till exempel lån, kommer de tvingas att minska utdelningen till aktieägarna eller att minska sina investeringar. Vad kommer detta att få för följder? Olika alternativ och möjligheter till finansiering kan i många fall vara länkade till värdet på företaget, varför det inte går att endast adressera det ena problemet. Inte heller går det att bortse från frågan om vilken typ av extern finansiering som blir lämplig att använda.

Som vi skrev i stycke 1.1, har företag varnat för att huvudkontor kan komma att flyttas utanför Sverige om lagen träder i kraft. För att få en uppfattning om detta är ett relevant hot eller bara tomma ord har vi för avsikt att undersöka hur andra länder inom Europa har lagstiftat gällande skatteupplägg liknande räntesnurror. Det kan potentiellt bli problem för svenska samhället om företag flyttar ut och den svenska skattebasen minskar. Finns det anledning för företag att flytta verksamheter ut från Sverige för att kunna fortsätta med nuvarande skatteupplägg? Funderingarna går även till hur stor summa som staten ej erhåller i skatt, skatteverket påstår cirka 7 miljarder, medan Svenskt Näringsliv hävdar att det rör sig om cirka 4 miljarder, det finns många oklarheter kring det nya lagförslaget.

1.3 Syfte

Syftet med studien är att utifrån ekonomisk teori¹ undersöka hur svenska företag som använder sig av skatteupplägget med räntesnurror kommer att påverkas för det fall att lagförslaget *Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag, proposition 2008/09:65* träder i kraft, i termer av företagets finansiering och företagets värdeförändring.

1.4 Avgränsning

Vi har valt att begränsa studien till att intervjua ett antal storföretag. Anledningen till att inte undersöka samtliga aktiebolag i Sverige, beror dels på att upplägget med räntesnurror är relativt kostsamt vilket gör att det inte är möjligt för alla företag, framför allt inte mindre företag med sämre ekonomiska förutsättningar och dels för att det inom tidsramen för vår studie inte finns utrymme att intervjua alla aktiebolag i Sverige. Urvalsmetoden av

¹ Med ekonomisk teori avser vi i studien använda oss av agent-principalteorin, pecking-orderhypotesen, signaleffekter på grund av utdelning samt trade-offteorin.

företagen vi har intervjuat utvecklas mer i avsnitt 2.4.1.3. Vidare kommer vi inte heller att undersöka de juridiska frågorna djupare. Vi kommer, i den praktiska referensramen, att förklara de juridiska delarna av problemet i den mån det är nödvändigt för att läsaren skall förstå problemet med räntesnurror samt förändringar som kan komma att ske till följd av det nya lagförslaget. Vi förutsätter att läsaren är införstådd med lagstiftningsprocessen i Sverige och kommer inte heller att beröra den djupare. På grund av att lagförslaget endast rör Sverige kommer det att vara aktiebolag i Sverige vi huvudsakligen koncentrerar oss på. Vi kommer att i korthet beröra lagstiftningen på området i ett antal andra EU-länder för att förstå vilka möjligheter som finns för företagen att flytta verksamheten utomlands. Studien kommer ej att undersöka rättsläget i USA, detta på grund av att det är olika lagstiftning i olika delstater, vilket skulle rendera i en mycket stor juridisk undersökning vilket inte syftet med studien är. I enlighet med vad vi skrev i problematiseringen kommer vi ej att försöka presentera en djupare definition av begreppet räntesnurra. I och med att vi använder en definition, som i princip omfattar alla transaktioner och skattnässiga upplägg som kan komma att träffas av den nya lagen, kommer vi att kunna uppfylla vårt syfte utan en precis definition av begreppet räntesnurra. Dessutom tror vi att en allt för juridisk inriktning på uppsatsen kommer att försvåra förståelsen för de olika uppläggen, i och med den mycket avancerade juridiska teknikaliteten.

2. Metod

I kapitel 2 redogörs för hur vi har gått tillväga för att nå våra resultat. Vi presenterar utöver de praktiska metoder vi har använt en argumentation om varför vi valt metoderna. Vad som behandlas extra djupgående är hur vi har gått tillväga för att samla in vår empiriska data.

2.1 Metodologisk ansats

I studien använder vi oss av en deduktiv ansats för att komma fram till våra slutsatser. Detta märks på argumentationen vi använder oss av. Premisser anförs och utifrån dessa dras sedan slutsatser. Att dra slutsatser utifrån premisser, vilka förenklat kan kallas ståndpunkter, ger oss slutsatser med så kallat deduktivt stöd. Av detta följer en relation mellan premisserna och slutsatsen som medför att slutsatsen med logisk nödvändighet måste vara riktig om premisserna är riktiga (Dahlman, 2007). Observera dock att om premisserna är oriktiga följer även en oriktig slutsats, varför det är viktigt för oss att vara noga med att få fram korrekt teori samt empiri för att kunna anföra riktiga premisser. Således kan argumentationen liknas vid en addition där slutsatsen är summan av premisserna. Användningen av deduktiv ansats ger för handen att vi utifrån ett antal teorier gör observationer för att få ett resultat, vilket vi kan analysera och dra slutsatser utifrån. Eftersom vi inte har för avsikt att skapa nya teorier, utan analysera en aktuell situation *utifrån* teorier, använder vi oss inte av induktion. De teorier vi använder oss av har vi valt ut på förhand, detta är ytterligare ett argument för varför vi inte har en induktiv ansats, eftersom forskarna vid en induktiv ansats bör förhålla sig så objektiva som möjligt i förhållande till studieobjekten för att kunna skapa nya teorier (Bryman et al, 2005).

2.2 Generell metod

Inledningsvis ämnade vi att kombinera en kvalitativ och kvantitativ metod för att på så sätt få ett så brett informationsunderlag att basera vår analys på som möjligt. Den kvalitativa ansatsen föll sig relativt naturligt i form av dokumentstudier och intervjuer men vi stötte snart på vissa komplikationer i informationsinsamlingen relaterat till den kvantitativa ansatsen. Eftersom räntesnurror är en så pass aktuell företeelse finns det ej några utarbetade siffror att tillgå för att göra en kvantitativ analys och därutöver är ämnet även känsligt för många av de inblandande företagen, varför en kvantitativ analys blir ogenomförbar. Vi har därför valt att koncentrera oss på en kvalitativ, interpretivistisk, ansats där vi analyserar lagtext, intervjuer och övrig empiri vi har tillgå. Denna ansats innebär en låg grad av formalisering och har i huvudsak ett förstående syfte (Bryman et al, 2005). Vi är inte inriktade på att pröva om informationen har generell giltighet utan det centrala blir istället att vi på olika sätt samlar in information. Denna

information syftar till att dels ge oss en djupare förståelse av det problemkomplex vi studerar, och dels beskriva helheten av det sammanhang som problemet inryms i (Holme et al, 1997). Anledningen till att vi valde denna ståndpunkt är att den passar vår frågeställning och den empiri vi har att tillgå i störst utsträckning. Fördelen med kvalitativ ansats är att vi har tillgång till en stor mängd data i form av dokument och intervjuer och som därmed kan tolkas för att genomföra vårt begreppsliga och teoretiska arbete. En nackdel med denna ansats är dock att vi har svårt att komma fram till ett specifikt svar på vår problemformulering, vilket istället resulterar i att de tolkningar vi gör speglar den verklighet vi ser.

2.2.1 Begrepp inom kvalitativ forskning

Debatten mellan att använda sig av definitiva och sensitiva begrepp kretsar kring att definitiva begrepp, som då förblir fasta när de väl formulerats, kan resultera i att vi som forskare blir begränsade i vår förmåga att göra en djupgående analys. Anledningen till att vi inte använder oss av definitiva begrepp är att begrepp som exempelvis räntesnurror får en allt för smal definition. Vilket kan leda till att den primärdata vi inhämtar färgas för mycket av vår subjektiva verklighet. Sensitiva begrepp, som istället tillhandahåller *”en generell referensram och vägledning när det gäller att ta sig an empiriska situationer”* (Blumer, 1954, s. 7), kan istället resultera i att en alltför generell begreppsram, som är vid och obestämd. Detta kan gå ut över användbarheten av analysen. Vi har i denna studie trots detta valt att använda oss av sensitiva begrepp, där vi har valt att inte i förväg bestämma hur vi ser på den sociala verkligheten. Istället koncentrerar vi oss på en beskrivning som sedermera revideras och snävas in under datainsamlingens gång. Fördelen med detta är att vi inledningsvis inte begränsar vårt tolkningsutrymme och att framtida forskare kan ta sig an våra begrepp och revidera dessa ytterligare i förhållande till annorlunda observerade sociala situationer eller i förhållande till andra frågeställningar.

2.2.2 Förslag till alternativ forskningsmetod

Skulle vi ha tillgång till företagens och andra intressenters siffror skulle det kunna vara fördelaktigt att även använda sig av en kvantitativ ansats. Denna ansats skulle på ett bättre sätt kunna precisera effekterna av lagförslaget mot räntesnurror genom att jämföra exempelvis skatteutgifter som är direkt hänförliga till denna företeelse. Vi skulle därför rekommendera eventuella efterkommande analyser av detta område att, om situationen ser annorlunda ut, försöka genomföra en kvantitativ studie.

2.3 Undersökningsdesign

Det ämne vi valt att undersöka är känsligt för många företag att diskutera och även komplext i den mening att det är många variabler som påverkas av lagförslaget i fråga. Inledningsvis hade vi tänkt koncentrera oss på ett enskilt företag för att analysera konsekvenserna av lagförslaget för just detta undersökningsobjekt. Eftersom hela debatten gällande skatteplanering är känslig för många företag i och med ”bad will” i mediasammanhang, innebär det i sin tur att det var svårt för oss, som intervjuare, att få svar på alla de frågor vi var intresserade av. Detta resulterade i att vi skiftade fokus ifrån att ha tittat på ett företag till att istället undersöka hur lagförslaget skulle komma att påverka företagen i stort. Således nyttjar vi fallstudie som design, där användandet av räntesnurror utgör fallet. Fördelen med detta är att vi inte blir bundna av ett specifikt företag utan kan analysera fallet utifrån flera olika analysobjekt och få olika perspektiv från olika respondenter. Detta beslut underlättade vår undersökning avsevärt i och med att företagen inte behövde stå till svars för sina egna handlingar utan att de pratade om sin verksamhet generellt. De hade även möjlighet att hålla sig anonyma om detta kändes nödvändigt, vilket också visade sig bli resultatet i många fall. Till följd av ovan anförda ökade intervjuobjektens tillit till oss som intervjuare och öppnade upp för diskussioner som annars kanske inte skulle ha varit möjliga att diskutera om vi hade studerat ett enskilt bolag.

2.4 Datainsamlingsmetod

2.4.1 Primärdata

Primärdata är information som framtagits i direkt förhållande till observationsobjekten. Den är framtagen i anknytning till rapporten och har i uppgift att uppnå syftet. Primärdata kan fås från flera olika källor och i olika form, i förevarande studie har vi inriktat oss på intervjuer.

2.4.1.1 Intervjuer

Det finns flera olika typer av upplägg på en intervju: strukturerade, ostrukturerade och semi-strukturerade (Bryman et al, 2005). För att tjäna studiens syfte har vi valt det sistnämnda alternativet. Vid denna typ intervju behandlar vi några olika huvudteman med underliggande frågor. Den semistrukturerade intervjuformen ger oss möjlighet till att ställa följdfrågor som har anknytning till respondenternas tidigare svar. Dessa svar kan ge oss nya infallsvinklar och ett större djup och en bredare informationsgrund än vi tidigare haft. Ett centralt begrepp för semistrukturerade intervjuer är flexibilitet, vilket lämnar utrymme för respondenterna att fritt ta upp olika teman som de är speciellt intresserade av. Flexibiliteten kan också användas av intervjuaren, som kan ställa vidareutvecklande frågor och underfrågor till de olika huvudteman eller de nya områden som respondenten reflekterar inom (Bryman et al, 2005). Då vårt behandlade område är väldigt nytt och

det ej finns mycket information att tillgå har vi ställt hög vikt vid att respondenterna skall kunna vara öppna, samt att även vi som intervjuare skall kunna beröra fler områden som träder fram under intervjuernas gång. Den flexibilitet som semi-strukturerade intervjuer tillåter har lett till att vi valt att genomföra denna typ av intervju.

Vi har valt att genomföra telefonintervjuer med våra utvalda intervjuobjekt av olika anledningar. Den ekonomiska situationen vi befinner oss i har gjort att resande till Sveriges olika delar inte är genomförbart. Då även tiden är en begränsande faktor är det enklare att få intervjuer med adekvata personer på företagen via en telefonintervju än via en vanlig intervju. På detta viset kan respondenterna bestämma när de vill ha intervjun och således inte känna sig stressade. Vi genomför intervjuerna på arbetstid och vi vill även att respondenterna skall vara på sina kontor istället för att genomföra intervjun via mobiltelefon. Detta görs på grund av att vi vill återskapa en naturlig miljö samt få respondenterna att känna sig avslappnade. En nackdel med att använda sig av telefonintervjuer är att vi inte kan läsa av respondentens kroppsspråk och beteende. Det enda vi kan analysera utöver de svar vi får är tonläget, samt i vilken mån respondenterna tvekar eller ej, medan vid en vanlig intervju kan rörelseschema bland annat analyseras. Eftersom vi inte har möjlighet att använda oss av visuella hjälpmedel för att klargöra frågeställningar har vi vid vissa intervjuer skickat ut preliminära frågor med en klargörande bild över en räntesnurra, se bilaga 2. Detta har vi gjort för att ytterligare säkerställa att respondenterna skall förstå våra frågor och vad vi menar, samt att minska felkällorna med att utföra intervjun via telefon.

2.4.1.2 Utformning av intervjufrågor

Intervjuernas utformning valde vi att lägga upp med inspiration från Kyléns trattmodell (Kylén, 1994). Detta innebar att vi inledde med att ställa stora och breda frågor för att skapa förståelse för var intervjuobjektet stod i förhållande till övriga instanser och företag samt i förhållande till vårt syfte. Efter frågorna av allmän karaktär fortsatte vi in på mer specifika frågor om intervjuobjektets åsikter utifrån deras synvinkel, för att sedan avsluta med frågor om specifika fall och framtida händelser. Frågor av känslig karaktär väntade vi med till en bit in i intervjun för att minimera risken för defensivt agerande hos respondenterna. Vi försökte att använda oss av öppna frågor för att kunna få uttömmande svar och vi var noga med att inte ställa ledande frågor. På grund av att vi har använt oss av semi-strukturerade intervjuer, och därmed inte varit låsta av ett omfattande frågeformulär, har vi ej behövt ändra upplägget på våra intervjuer utan kunnat få relevanta svar från dessa.

2.4.1.3 Studiens respondenter

Studiens respondenter har noggrant valts ut för att alla bidra med sin del till att svara på vår problemformulering. För att få en bredare förståelse för ämnet och för att kunna se på problemet från olika infallsvinklar har vi valt att intervjua både företag, institutioner, kommuner och myndigheter. De företag som vi har valt att kontakta har kommit in med remissvar till regeringen gällande lagförslaget om räntesnurror (Prop 2008/09:65). Dessa företag är högintressanta då de, direkt eller indirekt, kommer att påverkas av lagförslaget samt besitter kunskap om hur lagförslaget får inverkan på deras verksamhet. Industrivärden och Investor AB är två investmentbolag som båda utnyttjar räntesnurror (rättslig expert på skatteverket, 2008-11-25) och vilka Svenskt Näringsliv har varit noga med att skydda, varför dessa är intressanta att intervjua. Östersunds kommun var först med att få räntesnurror godkänt av regeringsrätten, och många kommuner har följt i Östersunds kommuns linjer varför vi även valt att intervjua en anonym kommun för att få deras infallsvinkel. Vi har endast valt att intervjua en kommun då vi främst vill se det ur ett företags perspektiv men samtidigt ser kopplingen mellan kommuner och företag. De myndigheter som vi kontaktat har alla varit delaktiga i lagförslaget, antingen genom att utforma det eller genom att ge förslag och synpunkter på det. Institutioner, såsom Svenskt Näringsliv, har vi kontaktat på grund av att de har många medlemmar som kommer påverkas av lagförslaget, samt att även dessa inkommit med remissvar till regeringen. Den första kontakten till intervjuobjektens arbetsplats skedde via telefon för att vi därefter vidareupptog kommunikationen via både e-mail och flera telefonsamtal. För att få tillgång till relevant information och för att få tala med adekvata personer valde vi att inte rikta oss till en specifik person på företagen. Istället inledde vi med att försöka få kontakt med ekonomichefer eller verkställande direktörer för att därefter förklara vad det var vi ville undersöka och därefter bli omdirigerade till personer med rätt kunskap. Detta har lett till att vi under intervjuernas gång talat med allt från skattedirektörer, ekonomichefer, företagsbeskattningschefer, biträdande kommundirektörer och skattejurister. Således har det inte varit vi som valt ut vilka som är mest lämpade utan överlåtitt detta till myndigheterna, företagen, kommunerna och institutionerna. Ett problem med detta kan vara att de mest lämpade personerna själva inte haft tid utan delegerat intervjun till en mindre lämpad person, dock är detta inte något vi markant märkt av utan de personer vi intervjuat har haft relevanta kunskaper.

2.4.2 Sekundärdata

Med sekundärdata menas redan insamlad data som sammanställts av någon annan för ett annat syfte än den aktuella studien (Wiedersheim-Paul et al, 1997). I vår studie använder vi oss av sekundärdata på många olika fronter. Dels använder vi oss av rättsfall samt praxis på området men även av två uppsättningar lagförslag som framtagits av finansdepartementet. Grundliga genomgångar har gjorts av remissvar anknutna till lagförslaget för att bilda en bredare uppfattning om företagens, kommunernas, myndigheternas samt övriga instansers ståndpunkter och åsikter.

Det är viktigt att endast data av hög kvalitet väljs eftersom bortfallsproblematiken bearbetas av den insamlade instansen (Bryman et al, 2005). I vårt fall använder vi mycket sekundärdata inhämtat från regeringskansliet vilket torde ge informationen hög trovärdighet då deras urvalsprocedurer är rigorösa och deras undersökningar är representativa. Det finns flera olika anledningar till att använda sig av sekundärdata. I vårt fall blir tidsåtgången kortare samt att regeringsdokument och rättsfall oftast är mycket välarbetade vilket ger oss en djup och grundlig förståelse. Vetenskapliga artiklar där företagsekonomiska teorier är presenterade används även detta i arbetet. Dessa är relevanta för vår studie och kommer behandlas under den teoretiska referensramen.

2.5 Källkritik

Vid användandet av olika källor, vilket vi gör i vår studie, är det viktigt att förhålla sig kritisk till dessa. Vi delar för läsarens skull upp källkritiken i två avsnitt; kritik av primärdata samt kritik av sekundärdata. I det förstnämnda avsnittet är vårt syfte att uppmärksamma läsaren om att det finns anledning att förhålla sig kritisk till svaren från intervjuerna i studien. I det sistnämnda redogör vi för kritik som kan has mot de dokument vi analyserat.

2.5.1 Kritik av primärdata

Vid insamlandet av primärdata har vi intervjuat ett antal intressenter i frågan om räntesnurror och det nya lagförslaget. Den kritik som presenteras här syftar till att utreda pålitligheten och neutraliteten hos källorna. Våra intervjuobjekt är hämtade från olika positioner och arbetsplatser, varför det finns anledning att tro att deras åsikter och intervjusvar är påverkade av deras arbetssituationer. Det är dock svårt att veta om de svarar i sitt eget intresse och återger sina egna åsikter om skatteplanering, eller om de svarar i företaget, kommunen eller organisationens intresse. Vidare bör hänsyn tas till intervjuareffekter som kan uppstå vid semi-strukturerade intervjuer. Vi försökte så långt som möjligt att utföra intervjuerna så likt varandra som möjligt, men på grund av den frihet som ges respondenterna i semi-strukturerade intervjuer tog olika intervjuer olika vändningar. Vad vi var

noga med var att själva försöka hålla oss så neutrala som möjligt i förhållande till upplägget med räntesnurror. För att kunna återge intervjuerna på ett korrekt sätt spelade vi intervjuerna om respondenterna tillät. Detta kan dock ge en effekt i form av att respondenterna tänkte över svaret en extra gång och försökte vara korrekt i förhållande till antingen sin arbetsgivare eller sin egen uppfattning om frågan. Vi har försökt att minimera denna påverkan genom att erbjuda respondenterna att vara anonyma.

2.5.2 Kritik av sekundärdata

Vår sekundärdata består till stor del av offentligt tryck, såsom proposition, lagtext, praxis etc. Offentligt tryck går inte att ifrågasätta på samma sätt som teorier eller annan litteratur som baserar sig på författarens åsikter och värderingar. Förvisso är offentligt tryck troligen färgat av olika personers åsikter och värderingar, men innehållet går ej att ifrågasätta gällande trovärdigheten. En lag som har röstats igenom kan mycket väl vara kritiserad, men kommer likväl att tillämpas, samma sak gäller exempelvis praxis. Låt vara att ny lagtext respektive nya rättsfall kan komma att ersätta äldre betydelser, men då vi i studien undersöker gällande rätt analyserar vi endast den senaste lagstiftningen, praxis och dylikt.

2.6 Tillförlitlighet

För att uppnå en så hög grad av tillförlitlighet som möjligt har vi beslutat oss att den mest effektiva metoden, för oss att använda, är triangulering, både sett till genomförbarhet och effektivitet. Triangulering i stort innebär att man använder sig av fler än en metod eller datakälla vid studiet av sociala företeelser (Bryman et al, 2005). I vårt undersökningsfall använder vi oss av intervjuer, expertutlåtanden och olika dokument för att styrka de fakta vi presenterar. Fördelen med detta är att vi utöver att få våra resultat bekräftade, även får ett flertal olika infallsvinklar på ämnet i fråga. En nackdel kan dock vara att informationen från de olika källorna inte är helt synkroniserade, vilket resulterar i att vi som undersökare måste tolka och utvärdera informationen utifrån våra egna värderingar. Detta kan potentiellt påverka tillförlitligheten negativt. Om information skiljer sig åt i olika källor kommer vi att redogöra för detta, så att läsaren kan få en uppfattning om hur vi värderar de olika källorna.

Vi hade även kunnat använda oss av respondentvalidering, vilket innebär att man kontaktar respondenterna en extra gång för att kontrollera att de svar man har är i överensstämmelse med respondentens mening. Men på grund av att vi inledningsvis hade svårigheter att boka tider hos våra intervjuobjekt anser vi att det är ett överflödigt och allt för tidskrävande moment för både oss och respondenterna. Det skulle eventuellt ha varit fördelaktigt med respondentvalidering, vilket skulle öka tillförlitligheten ytterligare, men då

vi använder oss av ett flertal olika källor i vår triangulering anser vi att respondentvalidering är överflödig i förhållande till marginalnyttan.

2.7 Överförbarhet

Vi har i denna studie arbetat enligt de traditionella riktlinjerna vad gäller överförbarhet i samband med kvalitativa intervjuer. Detta innebär att vi har koncentrerat oss på ett mindre antal intervjuobjekt och dokument för att skapa en så djup förståelse som möjligt, istället för att titta på en alltför bred datamängd. Vi har som mål att uppnå "thick descriptions", det vill säga en fyllig redogörelse, av detaljer kring räntesnurror som i sin tur kan användas för att överföra våra resultat på en annan miljö, för att möjliggöra för eventuell framtida forskning (Geertz, 1973).

2.8 Pålitlighet

Vår avsikt är att genomföra en studie med hög pålitlighet, där läsaren kan känna att det presenterade materialet är trovärdigt. För att skapa hög pålitlighet presenterar vi utförligt hur vi har gått tillväga samt redogör för alla faser i vår forskningsprocess. Vår förhoppning är att de slutsatser vi presenterar i slutet av uppsatsen skall präglas av hög pålitlighet mot bakgrund av våra redogörelser om hela tillvägagångssättet.

3 Praktisk referensram

I den praktiska referensramen presenteras viktiga omständigheter som ej är hänförliga till teorikapitlet. Här presenteras således hur hela upplägget med räntesnurror går till, vilken lagstiftning och praxis som idag är aktuell på området, både i Sverige och utomlands. Vidare ges även en inblick i vad skattesköldar är, detta för att kunna få en förståelse om vad det innebär att ej ha möjlighet att göra räntekostnadsavdrag.

3.1 Illustration av räntesnurra

För att läsaren skall få en klar bild av hur ett upplägg med en räntesnurra kan se ut presenteras nedan ett typfall. Uppläggen som förekommit i praxis som redogörs för nedan i avsnitt 3.2.2 skiljer sig något från detta typfall. Dock underlättar beskrivningen nedan möjligheten att sätta sig in i förfarandet. På bilden nedan ges exempel på länder som de olika bolagen kan vara registrerade i (Schweiz och Gibraltar), observera att detta endast är exempelländer som självfallet kan vara några helt andra. Det enda krav som finns är att bolagen mellan vilka koncernbidrag utgår skall vara skattepliktiga i Sverige i enlighet med 35 kapitlet Inkomstskattelagen (härefter IL).

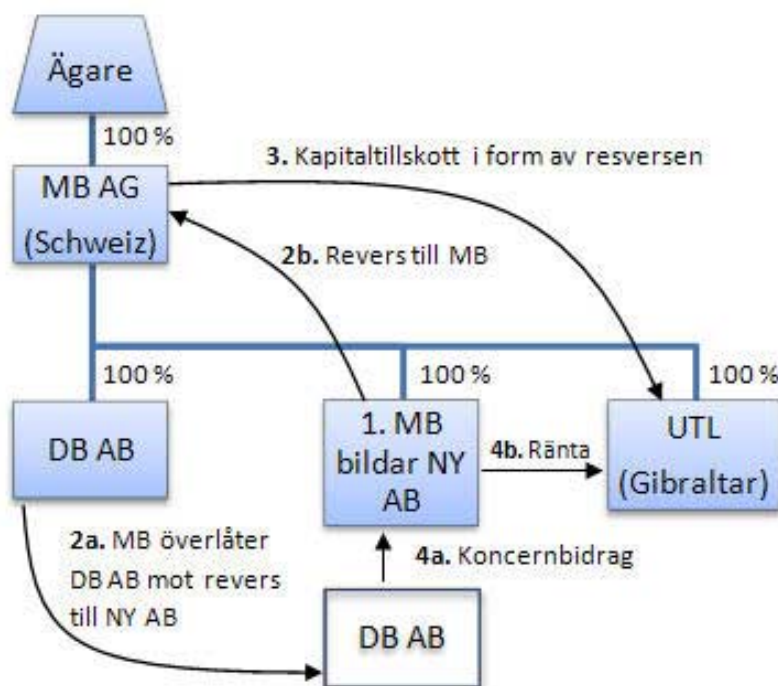
Illustrationen på nästa sida visar en koncern med ett utländskt moderbolag, MB AG, som direkt eller indirekt äger ett svenskt rörelsedrivande bolag, DB AB. I den givna situationen finns det ej möjlighet att med avdragsrätt ge koncernbidrag till moderbolaget, enligt 35 kapitlet IL, då moderbolaget är ett utländskt företag som ej är skattskyldigt i Sverige. Det bör nämnas att för det fall ägaren hade varit ett investmentföretag, vilket är fallet i RÅ 2007 ref. 84-85, se nedan i avsnitt 3.2.2.2, hade det ej varit möjligt att ge koncernbidrag. Detta på grund av att investmentföretag inte omfattas av koncernbidragsreglerna, 35 kap 3 §, p 1, IL. Ej heller kan koncernbidrag ges till ett annat dotterbolag, UTL, beläget i ett land med lägre eller ingen skatt. Förutsättningen för ett sådant bidrag är att mottagaren beskattas för det i Sverige. Eftersom koncernbidrag eller oriktig prissättning ej kan användas för att minska resultatet i det vinstgivande bolaget kan följande transaktioner utföras i syfte att minska beskattningen:

1. MB AG bildar ett nytt svenskt aktiebolag, NY AB.
2. MB AG överlåter DB AB för marknadsvärdet till NY AB, som vederlag erhåller MB AG en revers från NY AB. Samtliga villkor, inklusive räntan, är marknadsmässiga.
3. MB AG lämnar reversen från NY AB till UTL som kapitaltillskott.
4. Kapitaltillskottet i form av reversen medför att NY AB betalar ränta till UTL enligt reversens villkor. Räntebetalningen,

vilken är avdragsgill enligt kapitel 16 IL, från NY AB finansieras med, enligt 35 kapitlet IL, avdragsgilla koncernbidrag från DB AB till NY AB. Observera att eventuell vinst som uppstår hos UTL beskattas enligt skattereglerna i UTL:s hemland.

Transaktionerna åskådliggörs med nedanstående bild²:

Figur 3.1: Räntesnurra

3.2 Gällande rätt

För att utreda hur rättsläget ser ut räcker det ej endast med att undersöka lagstiftningen på området. I förevarande situation har praxis mycket stor tyngd och har klarlagt ett område som befinner sig i lagstiftningens gråzoner. Initialt kommer lagstiftningen att beskrivas, därefter kommer betydelsefulla rättsfall presenteras för att ge en korrekt helhetsbild av gällande rätt vad gäller upplägget med räntesnurror. Avslutningsvis kommer vi även kort redogöra för Skatteverkets uttalanden angående upplägget med räntesnurror, eftersom det är Skatteverket som startar processer mot skattesubjekt för att få rätt beskattning.

² Inspiration till åskådliggörandet är hämtat från Skatteverkets hemsida, diarienummer 131 815022-06/5481, www.skatteverket.se

3.2.1 Lagstiftning

Lagstiftningen på området står att finna i Inkomstskattelagen (1999:1229) och Lag (1995:575) mot skatteflykt. I den först nämnda lagen återfinns regleringen om koncernbidrag samt avdrag för räntekostnader, två delar som är essentiella för att kunna genomföra upplägg med räntesnurror. Den senare lagen handlar om skatteverkets försök att hindra företagen från att utföra upplägget. Lagen i sig handlar om undandragande av skattepliktiga medel.

3.2.1.1 Koncernbidrag

För att alla transaktioner som företas i vissa av de olika uppläggen krävs att reglerna om koncernbidrag är tillämpliga, vilka återfinns i 35 kapitlet, IL. Innebörden av ett koncernbidrag är att ett företag som äger (eller ägs av) ett annat företag överför tillgångar till det andra bolaget. Huvudregeln för koncernbidrag är att bidraget skall tas upp hos givaren som kostnad, samt tas upp som en intäkt hos mottagaren. Definitionerna gällande vad som avses med en koncern skiljer sig åt från det associationsrättsliga begreppet, enligt vilket 50 % direkt eller indirekt ägande krävs. 35:e kapitlets andra paragraf stadgar att ett moderföretag skall vara ett företag³ som äger mer än 90 procent av andelarna i ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening, det ägda företaget kallas helägt dotterföretag. Ytterligare förutsättningar som måste föreligga enligt kapitlets tredje paragraf är att varken givaren eller mottagaren är ett investmentföretag, eller ett företag som är undantaget beskattning i Sverige. Vidare måste både givaren och mottagaren öppet redovisa bidraget i självdeklarationen vid samma års taxering. Noterbart är att det i princip inte finns några formkrav på *hur* bidraget redovisas (RÅ 1998 ref. 6, RÅ 1999 ref. 74). Rätten till avdragsgillt koncernbidrag omfattar även bidrag från ett helägt dotterföretag till ett annat helägt dotterföretag med samma moderföretag.

Syftet med regleringen är att neutralitet skall föreligga vid val av bolagsform. I det fall då ett aktiebolag startar verksamhet på ny ort, skall det ej spela någon roll, ur skattehänseende, huruvida bolaget gör det via filial eller ett dotterbolag. Resultatet av koncernbidraget blir således för en koncern att förlust som uppkommer i något av de helägda bolagen kan användas för att minska vinsten i något annat av de helägda bolagen. I IL förarbeten skrivs att syftet med koncernbidragen är att uppnå skattemässig likabehandling, oberoende av om ett företag är organiserat i filialform eller genom moder- och dotterbolag (Prop. 1999/2000:2)

³ I begreppet företag inkluderas enligt 35 kap 2 § IL ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening, en svensk sparbank, ett svenskt ömsesidigt försäkringsföretag, en svensk stiftelse som inte omfattas av bestämmelserna om undantag från skattskyldighet i 7 kapitlet eller en svensk förening som inte omfattas av bestämmelserna om undantag från skattskyldighet i 7 kapitlet.

3.2.1.2 Ränteavdrag

Viktiga för de skattemässiga uppläggen är även reglerna om ränteavdrag, dessa regler återfinns i 16 kapitlet, IL. . Huvudregeln i 16 kapitlet IL stadgar att

”Utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster ska dras av som kostnad. Ränteutgifter och kapitalförluster ska dras av även om de inte är sådana utgifter.” (16 kap 1 §, IL)

Därmed torde det inte vara något tvivel om att räntor får dras av som kostnader. I propositionen till IL, har ingen av remissinstanserna något att tillägga gällande just möjligheterna till ränteavdrag i 16 kapitlets första paragraf. Inte heller nämns något om att det skulle vara andra regler för räntor som avser betalning till utländska företag (Prop. 1999/2000:2). Vad som emellertid bör noteras är att reglerna föreskriver att avdragsrätten gäller för utgifter som uppstår för att förvärva och bibehålla inkomster, det vill säga att de inte syftar till att omfatta helt konstlade upplägg.

3.2.1.3 Skatteflyktslagen

Lagen mot skatteflykt har lyfts in och ut ur den svenska lagstiftning ett antal gånger. Den nu aktuella skatteflyktslagen är gällande från och med 1 januari 1998. I propositionen till den första versionen av lagen skrivs att som skatteflykt betecknas ofta alla förfaranden, där den skattskyldige på ett legalt sätt utnyttjar lagstiftningen för att erhålla skatteförmåner som ej på förhand var avsedda. På grund av att lagstiftaren, enligt propositionen, aldrig kan förutse alla dessa förfaranden, måste en mer allmän bestämmelse mot skatteflykt införas (Prop. 1980/81:17). Syftet med skatteflyktslagen är således att ta bort möjligheter att undgå beskattning via handlingar, som var och en för sig är formellt korrekta, men som sammantaget bildar ett lagstridigt undandragande av beskattningsbara medel. Lagens andra paragraf stadgar att om paragrafens samtliga fyra rekvisit är uppfyllda, skall hänsyn vid taxering ej tas till rättshandling, om:

1. *rättshandlingen ensam eller tillsammans med annan rättshandling, ingår i ett förfarande som medför en väsentlig skatteförmån för den skattskyldige,*
2. *den skattskyldige direkt eller indirekt medverkat i rättshandlingen eller rättshandlingarna,*
3. *skatteförmånen med hänsyn till omständigheterna kan antas ha utgjort det övervägande skälet för förfarandet, och*
4. *en taxering på grundval av förfarandet skulle strida mot lagstiftningens syfte som det framgår av skattebestämmelsernas allmänna utformning och de bestämmelser som är direkt tillämpliga eller har kringgåts genom förfarandet. (Lag (1995:575) mot skatteflykt, 2 §)*

Utifrån rekvisiten går det att utläsa att handlingar, som var och en för sig är civilrättsligt oantastliga, sammantaget kan vara oberättigade. Detta under förutsättning att handlingarna tillsammans ger skatteförmåner som lagstiftaren inte har avsett. Således är inte skatteflyktslagen tillämplig på transaktioner av rent kommersiella skäl. Vid tillämpningen av lagen skall hänsyn tas till i vilken mån den skatteskyldige har medverkat i förfarandet och vilka skäl den skatteskyldige haft för sitt handlande; ett visst handlande kan vara godkänt för en viss person men inte för en annan. Således måste försiktighet iaktas vid tolkningen av rättsfall på området. Vad som också bör uppmärksammas är att det ställs inget krav på att den skatteskyldige själv skall ha företagit rättshandlingen eller rättshandlingarna. Med den indirekta medverkan som nämns som andra rekvisit, åsyftas att den skatteskyldige till exempel har uppburit förmånen via någon annans agerande eller att den skatteskyldige haft möjlighet till inflytande på den person som medverkat i rättshandlingen (Handledning för beskattning av inkomst, 2008). Tredje punkten har för avsikt att träffa transaktioner och/eller ageranden som ej har något kommersiellt syfte, utan som lagrummet säger, syftat till att ge en skatteförmån. Det fjärde och sista rekvisitet tar sikte på lagstiftningens syfte, då inte på exempelvis IL som helhet, utan på en viss reglering inom IL. I praxis har det visat sig svårt att uppfylla det fjärde rekvisitet, framför allt vad gäller förfarandet med räntesnurror, se nästa avsnitt.

3.2.2 Praxis

3.2.2.1 Östersunds kommun, RÅ 2001 ref. 79

Bakgrunden till rättsfallet var en förfrågan om ett förhandsbesked från Skatterättsnämnden, där frågan framfördes av Stiftaren 6820 AB och Östersunds Parkerings AB. De förutsättningarna som rådde var att Östersunds kommun, vilken ägde Stiftaren 6820 AB samt Parkerings AB, övervägde att bilda en aktiebolagsrättslig koncern och för marknadspris avyttra kommunens idag direktägda bolag till ett nybildat moderbolag, Stiftaren 6820 AB. Syftet med bildandet av koncernen var att få möjlighet att undandra vinst i dotterbolagen från beskattning. Då en kommun inte omfattas av reglerna i 35 kapitlet IL om koncernbidrag, som moderbolag, kunde inte kommunen, som ej är skattepliktig, ta upp dotterbolagens vinster med avdragsrätt för dotterbolagen (35 kap 2 § IL). Överlåtelsen av kommunens bolag till moderbolaget Stiftaren 6820 AB skulle ske mot en revers till kommunen. Röntan på reversen skulle finansieras med vinsterna från dotterbolaget som via koncernbidrag slussades upp till moderbolaget Stiftaren 6820 AB. Röntekostnaden skulle därmed bli en avdragsgill kostnad för Stiftaren 6820 AB, och för det fall att kommunen skulle gå med vinst, skulle den ändå inte skatta på denna eftersom kommuner inte är skattepliktiga. Slutligen skulle kommunen slussa ner pengar igen till Östersunds Parkering AB via aktieägartillskott. Tanken var att kommunen

skulle erhålla hela vinsten i Östersunds Parkerings AB, men utan att Östersunds Parkerings AB skattat för vinsten. Därefter skulle 72 % av vinsten slussas till Stiftaren 6820 AB, medan 28 %, motsvarande bolagsskatten, skulle behållas av kommunen. De 72 % skulle därefter slutligen slussas ner till Östersunds Parkerings AB.

Figur 3.2: Förfarandet i målet RÅ 2001 ref. 79

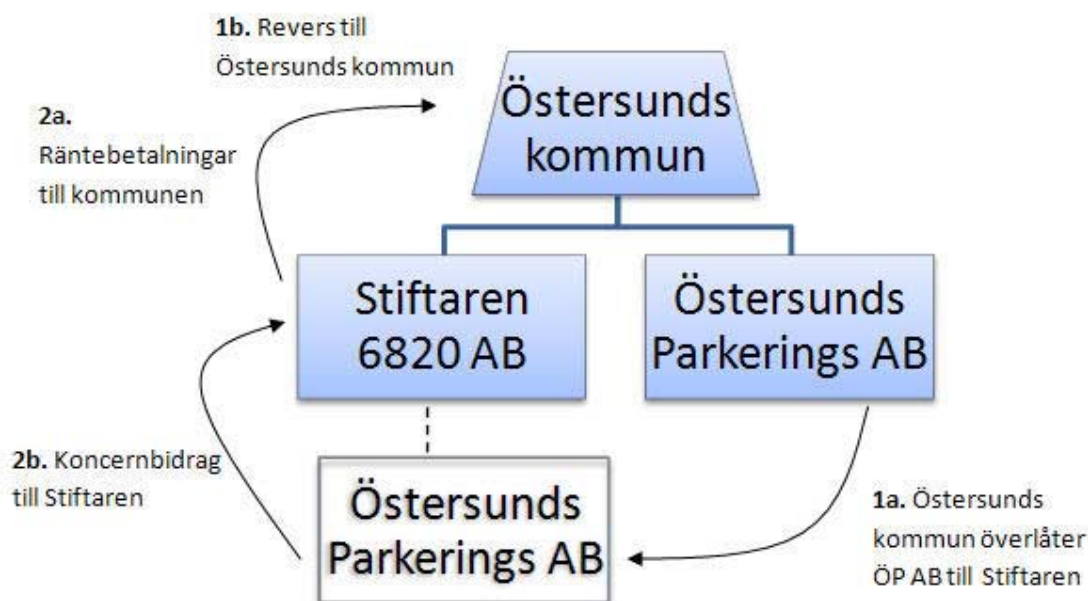

Illustration av Östersunds kommuns överklagan på skatteverkets förhandsbesked.

Frågorna i förhandsbeskedet som Stiftaren 6820 AB och Östersunds Parkerings AB ville ha svar på var bland annat huruvida:

- Östersunds Parkerings AB skulle ha rätt att lämna ett avdragsgillt koncernbidrag till Stiftaren 6820 AB,
- Stiftaren 6820 AB skulle ha rätt till avdrag för den ränta som skulle utgå till kommunen,
- aktieägartillskottet som Östersunds kommun skulle lämna till Stiftaren 6820 AB var skattepliktig inkomst,
- aktieägartillskottet som Stiftaren 6820 AB skulle lämna till Östersunds Parkerings AB var skattepliktig inkomst, samt
- huruvida lagen (1995:575) mot skatteflykt skulle vara tillämplig på någon av frågorna ovan och i så fall, hur beskattningen skulle ske.

Skatterättsnämnden yttrade sig i ett förhandsbesked att Östersunds Parkerings AB skulle ha rätt till avdrag för koncernbidrag till Stiftaren 6820

AB. Omständigheten att ett moderbolag lämnar aktietillskott till ett dotterbolag, samtidigt som dotterbolaget lämnar koncernbidrag till moderbolaget utgör inget hinder. Detta under förutsättning att en värdeöverföring motsvarande koncernbidraget sker. Vidare skrev nämnden i sitt yttrande att Stiftaren 6820 AB skulle ha rätt till avdrag för den ränta som betalas till Östersunds kommun samt att aktieägartillskottet från dels kommunen till Stiftaren 6820 AB och dels från Stiftaren 6820 AB till Östersunds Parkerings AB ej är en skattepliktig intäkt för någon av mottagarna. Svaret på frågan om huruvida skatteflyktslagen var tillämplig eller ej motiverades med ett resonemang kring de fyra rekvisiten i skatteflyktslagens 2 §, se ovan avsnitt 3.2.1.3. Rekvisiten i punkterna 1-3 ansåg nämnden vara uppfyllda. Den slutliga frågan var således om man vid taxeringen kunde bortse från alla eller någon av rättshandlingarna med stöd av punkt 4 i lagrummet, nämnden skrev att:

"[...] skatteeffekten väsentligen har ett sådant samband med Kommunens skattefrihet att villkoret i punkt 4 inte kan anses vara uppfyllt. Skatteflyktslagen är därför inte tillämplig på förfarandet." (RÅ 2001 ref. 79 s 2).

Skatterättsnämndens förhandsbesked överklagades av Riksskatteverket till Regeringsrätten, där Riksskatteverket bland annat yrkade att Regeringsrätten skulle ändra svaret på fråga 6 (huruvida skatteflyktslagen var tillämplig eller ej) och förklara att skatteflyktslagen var tillämplig på förfarandet. Dock fastställde Regeringsrätten i stora drag Skatterättsnämndens besked.

3.2.2.2 Industrivärden-målen, RÅ 2007 ref. 84-85

Med Industrivärden-målen åsyftas RÅ 2007 ref. 84 samt RÅ 2007 ref. 85. I de båda målen var det varianter på räntesnurror som var föremål för Regeringsrättens prövning. I målen i fråga hade det börsnoterade investmentbolaget AB Industrivärden utfört en variant av räntesnurra som skattemyndigheten ansåg var felaktig. AB Industrivärden överlät samtliga aktier i några dotterbolag till två andra dotterbolag inom koncernen. I bägge fallen uppstod räntekostnader hos de förvärvande bolagen till AB Industrivärden, som bistått med finansiering via lån till dotterbolagen. Räntekostnaderna i sin tur finansierades med vinster från de förvärvande bolagens dotterbolag genom skattefria koncernbidrag. På så sätt kunde vinsterna i dotterdotterbolagen skattefritt föras upp till AB Industrivärden, vilket som investmentbolag inte omfattas av koncernbidragsreglerna i kapitel 35 IL.

Figur 3.3: Förfarandet i målet RÅ 2007 ref. 84-85

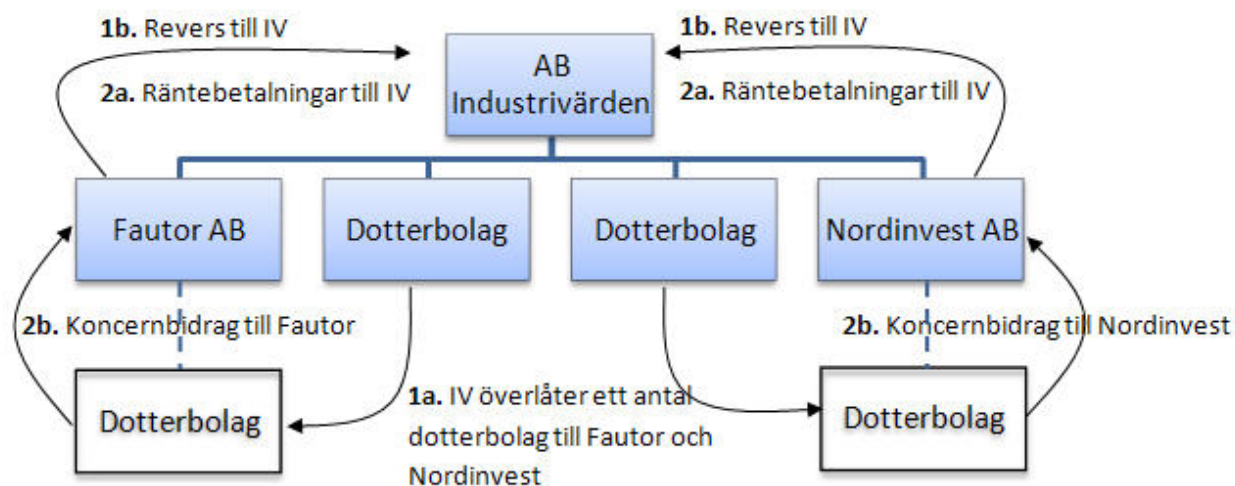

Illustration av industrivärden-målen

Regeringsrättens svar i de två målen skiljer sig något åt. I RÅ 2007 ref. 84 handlade det om transaktioner som företogs mellan 1991 och 1995. Regeringsrätten ansåg i målet inte att skatteflyktslagen var tillämplig då den trädde i kraft först 1995 och skriver i sin dom

”Lagrådet anförde för sin del att det torde vara av avgörande betydelse att den skatteskyldige på grund av ett åtagande före ikraftträdandet var rättsligen pliktig att företa rättshandlingen.”
(RÅ 2007 ref. 84, s 4).

Domstolen hade således inte anledning att pröva frågan om räntesnurrans stred mot skatteflyktslagen. I det andra målet, RÅ 2007 ref. 85 hade dock transaktionerna utförts mellan 1996 och 1998, det vill säga efter skatteflyktslagens ikraftträdande. Regeringsrätten skriver i sin dom att den i RÅ 2001 ref. 79 har prövat frågan om skatteflyktslagen kunde tillämpas på ett liknande förfarande som det som är aktuellt i det förevarande målet. Domstolens bedömning i målet var att förhållandena i allt väsentligt överensstämde med dem som prövades i RÅ 2001 ref. 79 och därmed bör bedömas på samma sätt som i rättsfallet. Följaktligen bedömde Regeringsrätten att AB Industrivärden inte gjort sig skyldiga till skatteflykt, och att förfarandet var fullt tillåtet.

3.2.3 Skatteverkets uttalanden

I ett avsnitt på sin hemsida kommenterar Skatteverket förfarandet med räntesnurror (www.skatteverket.se, 2008). I ett första utlåtande skriver Skatteverket, att det har för avsikt att låta domstolarna pröva om nämnda koncerninterna förfarande, som saknar affärsmässiga skäl, kan underkännas med stöd av skatteflyktslagen så att de överförda medlen i form av ränta inte medges avdrag. Dock publiceras i samma avsnitt under rubriken ”*Ändrad bedömning*” att Skatteverket på grund av utgången i Industrivärden-målen inte längre kommer att försöka få domstolarna att tillämpa skatteflyktslagen på räntesnurror. Trots att, enligt Skatteverket,

”denna typ av förfaranden, vars huvudsakliga komponenter är att ränteavdrag skapas/uppkommer genom koncerninterna överlåtelser av dotterbolag mot vederlag i form av en räntebärande revers och att transaktionerna vidtas utan egentliga affärsmässiga skäl vid sidan om skatteeffekterna.”
(www.skatteverket.se, 2008).

3.2.4 Rättsläget i andra länder

En av de viktigaste förutsättningarna, för att uppläggen med räntesnurror skall fungera, är att räntorna som betalas inom koncernen är avdragsgilla hos det räntebetalande företaget. Vid jämförelser med andra länder och hur lagstiftningen ser ut där blir det därför aktuellt att undersöka vad de har för regler angående avdragsrätten gällande koncerninterna räntor. Att detta är tillvägagångssättet vid lagstiftandet mot räntesnurror förstås vid en genomgång av det nya lagförslaget, mer därom i avsnitt 5.1. Här skall således redogöras för hur reglerna ser ut i ett antal länder i Europa. Reglerna är relativt snarlika inom Europa, och till viss del i andra delar av världen, till följd av OECD:s riktlinjer om internprissättning (OECD Transfer Pricing Guidelines, 2004). Information om lagstiftningen i andra länder är inhämtad från Skatteverkets promemoria angående räntesnurror (dnr Fi2008/4093) samt Skatteverkets promemoria om begränsningar i avdragsrätten för räntor. I propositionen till den nya lagen skrivs att Nederländernas lagstiftning har använts som förebild i lagstiftningsarbetet, se bilaga 1.

3.2.4.1 Danmark

Under 2007 genomförde Danmark ett antal ändringar i skattelagstiftningen som bland annat innehåller begränsningar av avdragsrätten för räntebetalningar för bolag och andra juridiska personer. Dessa förändringar motiverades med önskan att motverka aggressiv skatteplanering och var även en del i finansieringen av sänkt bolagsskatt från 28 till 25 procent. Reglerna innebär i stort att om ett företag har en skuld till ett annat företag, som är beläget utomlands men inom samma koncern, och fordringen enligt det andra företagens nationella regler kan ses skatterättsligt som eget kapital,

så blir resultatet att räntebetalningarna anses som utdelning och därmed ej avdragsgilla. Syftet med denna lagstiftning är att förhindra att danska företag startar dotterbolag i andra länder och placerar ränteutgifter i Danmark, utan att samma ränteintäkter beskattas inom Danmark.

3.2.4.2 Frankrike

Frankrike har en bestämmelse som begränsar avdragsrätten för räntebetalningar till skatteparadis (med skatteparadis avses vanligen jurisdiktioner med mycket låg eller ingen beskattning, samt strikta sekretessregler). Såvida inte gäldenären kan bevisa att det är en verklig, affärsmässig transaktion är huvudregeln att sådana räntebetalningar ej är avdragsgilla. Vidare har Frankrike en speciallagstiftning som syftar till att förhindra att ett franskt bolag köper upp bolag inom egna koncernen, som de finansierar med interna lån. Enligt lagstiftningen blir sådana räntebetalningar ej avdragsgilla.

3.2.4.3 Storbritannien

År 2005 införde Storbritannien nya regler som syftar till att begränsa möjligheterna att dra fördel av gränsöverskridande skattearbitrage. Det finns fyra olika omständigheter, som om de alla är uppfyllda kan leda till att avdrag för räntebetalningar helt eller delvis begränsas.

1. Transaktionen är del av ett upplägg som involverar användningen av ett hybridföretag eller ett hybridinstrument.
2. Upplägget är kvalificerat och innefattar antingen ett dubbelavdrag eller ett avdrag som inte möts med en skattepliktig intäkt.
3. Huvudskälet eller ett av huvudskälen är att uppnå skattefördelar i Storbritannien
4. Skattefördelen i Storbritannien är mer än obetydlig.

3.2.4.4 Nederländerna

Reglerna i Nederländerna har sedan 1 januari 2008 fått ett tillägg som syftar till att ytterligare försvåra möjligheterna med upplägg som räntesnurror. De tidigare reglerna (som är gällande även nu) stadgar att ränteutgifter avseende lån som uppburits från närstående företag eller närstående person ej är avdragsgilla om:

- Inte låntagaren visar att lånet tillsammans med de i övrigt aktuella rättshandlingarna har sin grund i affärsmässiga transaktioner, eller
- det inte kan bevisas att räntan hos det mottagande företaget beskattas med en effektiv skattesats på minst 10 procent.

De nya reglerna kompletterar nämnda lagstiftning med att vissa typer av lån, trots att de är godkända enligt ovan, inte är berättigade till ränteavdrag. Lånen som omfattas är dels lån för att möjliggöra återbetalning eller utdelning av kapital till ett närstående företag, dels lån för att låntagaren skall förvärva ett bolag (helt eller delvis), som är närstående. Även lån där låntagaren i sin tur lämnar kapitaltillskott till ett närstående företag omfattas av regleringen.

3.2.3.5 Tyskland

I Tyskland infördes, från och med 2008, ändringar i och med en skattereform gällande vissa begränsningar för rätten att göra avdrag på räntebetalningar. De nya reglerna innebär en typ av räntespärr som innebär att avdrag inte får göras på räntekostnader som överstiger företagets ränteintäkter med mer än 30 procent av företagets EBITDA. Således finns ej möjlighet för ett företag att ådra sig stora skulder och således avdrag för alla räntekostnader. Avdragsförbudet gäller både inhemska samt utländska företag och långivare. Grunden till regleringen är att ge incitament för att i större utsträckning finansiera företag med eget kapital istället för främmande.

3.3 Skattesköld

I enlighet med studiens syfte, att undersöka hur företag kan komma att påverkas av den nya lagen, är det av vikt att förstå hur värdet på ett företag kan påverkas av dess möjligheter att göra avdrag för räntebetalningar. Enligt lagen om ett pris har alla finansiella transaktioner ett nuvärde som är noll. Följaktligen skall kapitalstrukturen i ett företag inte spela någon roll enligt Modigliani och Miller "[...] *the market value of any firm is independent of its capital structure [...]*" (Modigliani & Miller, 1958, s 268). Dock gäller bara teorin på en perfekt kapitalmarknad och utan hänsyn till skatter. I ett kort exempel nedan illustreras effekten av avdrag på räntebetalningar:

Den största skillnaden mellan att betala utdelning till aktieägare och att betala räntor till långivare är att räntorna är avdragsgilla. Om ett företag har ett rörelseresultat på 100 i Sverige, blir det utdelningsbara resultatet 72 efter skatter (förutsatt en bolagsskatt på 28 procent). Om företaget däremot har till exempel 50 i räntekostnader kommer det utdelningsbara resultatet bli 36.

Företag	Med skuld	Utan skuld
Rörelseresultat	100	100
Räntekostnader	-50	0
Resultat före skatt	50	100
Skatt	-14	-28
Utdelningsbart resultat	36	72

Summeras avkastningen för företaget med skuld, 50 och 36 blir den totala avkastningen till samtliga investerare 86, vilket är mer än den totala avkastningen på 72 i det skuldfria företaget.

Eftersom företaget med skuld har möjlighet att ge högre avkastning till samtliga investerare kommer företaget att kunna införskaffa mer kapital än företaget utan skuld. Följaktligen kommer värdet på företaget med skuld att vara högre än värdet på företaget utan skuld. Vad som är essentiellt för resonemanget är att räntebetalningarna är avdragsgilla. I annat fall skulle räntebetalningarna beskattas precis på samma sätt som utdelning, och företaget skulle inte ha någon värdeökning på grund av en skatteskuld. Skuldens värde beräknas genom att multiplicera de avdragsgilla räntekostnaderna med bolagsskattesatsen.

4. Teoretisk referensram

Teorierna som används för att analysera situationen som uppstår om lagen mot räntesnurror träder ikraft presenteras i detta kapitel. Inledningsvis kommer en presentation om varför vi har valt de teorier som redogörs för, teorierna är därefter presenterade i den omfattning som behövs för att kunna analysera situationen i enlighet med studiens syfte.

4.1 Om teorival

De teorier som vi ämnar använda oss av kommer vi gå igenom till den del de påverkar vår studie. En av dessa teorier är agent och principal-teorin vilken vi kommer att belysa eftersom skuldsättningsgraden påverkar företagsledningens agerande samt utomstående investerares förhoppningar om ledningens målmedvetenhet i deras agerande. Lagförslaget kan även komma att påverka företags vinster, vilka kommer att minska om de tvingas betala mer skatt än tidigare. Detta i sin tur leder till att företagen inte kan finansiera sin verksamhet till lika stor del med internt genererade vinster utan måste ta upp externa lån, vilket kan förklaras med pecking-orderhypotesen. Företags ökade belåning och minskade vinster leder till svårigheter att behålla nuvarande utdelningsnivå, varför vi även kommer att studera signaleffekter som uppstår i samband med minskad utdelningsnivå och hur detta i sin tur påverkar företagets värde. Företagets värde påverkas inte bara utifrån signaleffekterna utan även ur flera andra synvinklar. Ytterligare en teori vi kommer att använda i vår analys är trade-offteorin där vi tittar på företagets skuldsättningsgrad och värde. I denna modell tittar vi på hur skattesköldens värde, beroende på räntekostnaderna i förhållande till företagets vinst, bidrar till den optimala skuldsättningsgraden. Nivån företaget kommer att ligga på i denna modell kommer ändras eftersom de tar upp nya externa lån, samt att deras kostnader för finansiell nöd ökar. Grunden till den sistnämnda teorin samt pecking-orderhypotesen är Modigliani och Millers teori som vi inleder kapitlet med nedan.

4.2 Modigliani & Millerteorin

Franco Modigliani och Merton Miller presenterade 1958 en teori om att ett företags värde var oberoende av hur företaget var finansierat. De argumenterade för att varje företag har förväntade kassaflöden vilka delas mellan aktieägare och långgivare beroende på förhållandet mellan dessa. Konsekvensen av detta var att skuldsättningsgraden inte spelade någon roll för företagets värde eftersom kassaflödena skulle vara lika stora oberoende av om aktieägarna eller långgivarna skulle tilldelas dessa. Denna teori tar i grunden inte hänsyn till skatt vilket gjorde att Miller och Modigliani presenterade en ny och utvecklad version 1963. Denna version redovisar företags ränteutgifter som en kostnad vilken dras av på vinsten som således

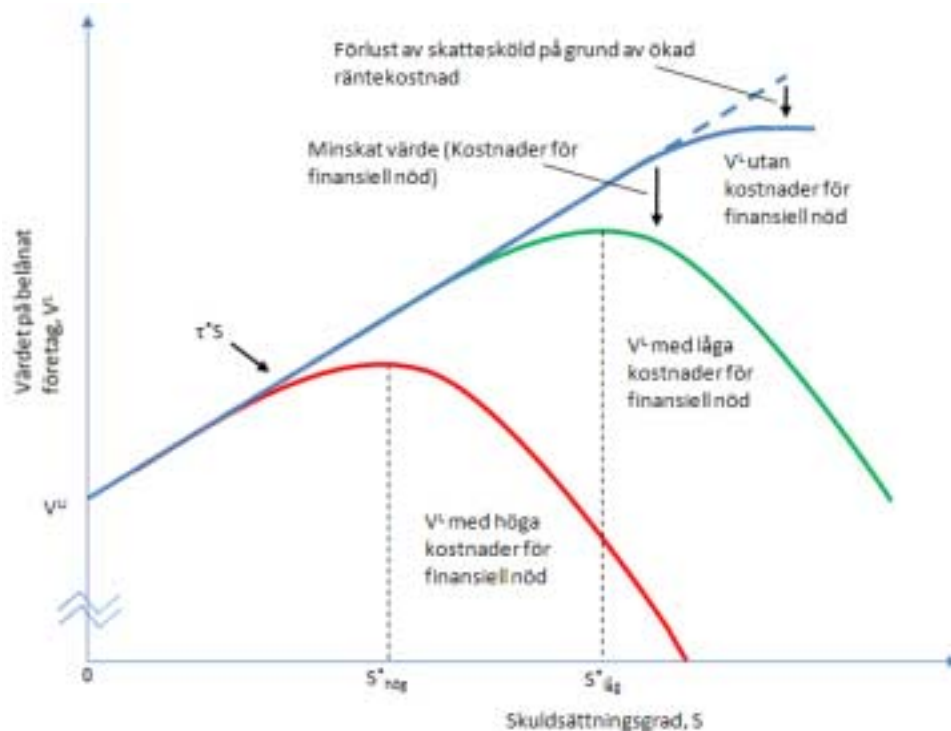
minskar vilket medför att även skatten på resultatet minskar. Företaget utnyttjar en skattesköld. Den nya modellen har blivit omdiskuterad eftersom den förespråkar uteslutande lån som finansieringsalternativ, då skatteskölden maximeras. Efterföljande forskning har visat att teorin faller på ett par olika antaganden såsom transaktionskostnader, företags skattesats samt agentkostnader. Modigliani och Miller-teorin har gett upphov till ny forskning på området vilket lett till att trade-offteorin samt pecking-order-teorin har utvecklats (Shyam-Sunder et al, 1999).

4.3 Trade-offteorin

Som en reaktion på Modigliani och Miller-teorin kom Trade-offteorin. Denna teori presenterar fördelarna och nackdelarna med att finansiera företaget med eget kapital eller med skulder. Teorin belyser hur företag kan utnyttja skattesköldar för att få ett högre företagsvärde eftersom räntorna är avdragsgilla. Företag skall öka andelen lån så länge som nuvärdet av skatteskölden är större än kostnaderna för finansiell nöd. Den slutsats som följde var att ett företags optimala skuldsättning skulle vara där skattesköldens fördelar är lika stora som kostnaderna för finansiell nöd (Shyam-Sunder et al, 1999).

Ökad belåning ger möjlighet till mer avdragsgilla räntekostnader vilket i sin tur ger incitament för att ta mer lån för att maximera skattesköldens verkan. Då detta görs stiger värdet på företaget med skattesköldens värde (Graham, 2000). Detta kommer att fortgå till dess att skattesköldens värde utageras av kostnaderna för finansiell nöd. Värdet på det belånade företaget är alltså värdet för det obelånade företaget plus nuvärdet av skattesköldens värde minus nuvärdet av kostnaderna för finansiell nöd. Dessa definieras som direkta och indirekta kostnader relaterade till ett specifikt företags risk att få i konkurs. De direkta kostnaderna är exempelvis arvode till konsulter i samband med konkurs och de indirekta innebär den kostnad som är förknippad med att förlora teknologi, att företagets tillgångar säljs till rabatterat pris samt att förlora trogna kunder och leverantörer. Risken att en konkurs skall ske ökar i takt med att ett företag tar upp lån och därmed förbinder sig att betala ränta. Kostnaderna för finansiell nöd hjälper oss att förstå varför inte företag väljer skuldsättningsgrad som inte fullt utnyttjar skattesköldens värde.

Figur 4.1 Trade-offteorin

Då skuldsättningsgraden (S) ökar kommer skattesköldens värde att öka. Kostnaderna för finansiell nöd kommer även att öka då S ökar. Den optimala skuldsättningsgraden (S^*) kommer således vara där kostnaderna för finansiell nöd samt fördelarna med skatteskölden tar ut varandra.

Myers (1984) argumenterar för att företag som följer trade-offteorin skall ha ett uppsatt skuldsättningsmål, vilket företagen gradvis skall arbeta för att uppnå. Illustrationen ovan visar att denna punkt skall vara där den optimala skuldsättningsgraden är. Figuren visar även hur ett företag med höga kostnader för finansiell nöd kommer att välja att belåna företaget till lägre grad än ett företag med låga kostnader för finansiell nöd. Den ökade belåningen leder till ökad risk för konkurs, ökade kostnader i samband med en ökad försiktighet samt ökade agentkostnader som uppstår genom intressekonflikter mellan investerare. De konkursrelaterade kostnaderna är kostnader som uppstår i samband med likvidation av företaget. Mer specifikt kan dessa även relateras till tillgångarnas förmåga att omsättas till likvida medel på kort sikt.

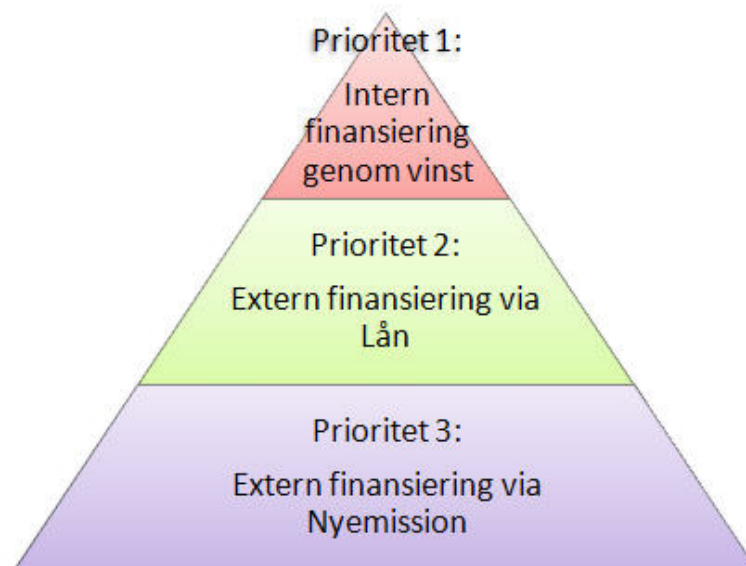
4.4 Pecking-orderhypotesen

Informationsasymmetri och signaleringseffekter på marknaden innebär att det finns problem i form av att ett företags ledning och utomstående investerare har tillgång till olika mycket information (Myers et al, 1984). Detta i sin tur leder till att investerare kräver högre förväntad avkastning på

grund av den minskade informationen vilket leder till ökade kapitalkostnader för företaget i fråga. För att rangordna olika investeringsalternativ kan man använda sig av pecking-orderhypotesen (Myers et al, 1984). Denna teori går ut på att ett företag skall sträva efter att i störst utsträckning använda internt genererade vinster som finansiering. När de finansiering med interna medel ej längre är möjligt skall företagen använda sig av lån av olika slag och därutöver till sist använda sig av nyemission som en sista utväg för att finansiera projekt. Generellt sett följer företag denna princip och det är vid finansiella svårigheter som det kan krävas att de måste röra sig nedåt i hierarkin för att få finansiering (Shyam-Sunders et al, 1999).

Pecking-orderhypotesen ger inget specifikt optimalt kapitalstrukturmål, men studier har visat på en negativ relation mellan lån och lönsamhet (Frank et al, 2003), vilket tyder på att teorin är applicerbar. Pecking-orderhypotesen fungerar i störst utsträckning när företaget man undersöker är stort, i mognadsfasen, har tillgång till obligationsmarknaden, föredrar intern finansiering och sällan gör emissioner (Myers et al, 1984). Trots att denna regel håller generellt så finns det studier som visar på att det inte är en *strikt* teori, utan det är inte ovanligt att företag ger ut eget kapital trots att de har möjlighet att ta lån.

Figur 4.2: Pecking-orderhierarkin

Företag skall sträva efter att finansiera företaget utifrån pecking-orderhypotesen där man inledningsvis använder interna medel, därefter extern finansiering via lån för att slutgiltigen använda sig av nyemission.

4.5 Agent-principalteorin

Jensen och Meckling menade i sin artikel från 1976, att agent principalteorin kan användas för att förklara en lång rad olika problemställningar. Övergripande går den ut på att när en principal (exempelvis en företagsstyrelse) anställer en agent (exempelvis en VD) så uppstår det en situation med ofullständig och asymmetrisk information. Det förhållande som uppstår innebär att principalen kompenserar agenten för att genomföra en syssla som är till nytta för principalen och som innebär en kostnad för agenten. Detta i sin tur kan bli ett problem genom att agenten agerar i egenintresse och inte agerar i principalens bästa intresse. Jensen och Meckling menar att om företagsledningen skulle vara befriad från aktiva aktieägare så skulle de endast prestera tillräckligt för att hålla aktieägarna nöjda för att sedan sträva efter personlig tillfredsställelse i form av fördelar, makt och/eller berömmelse. Detta går ut över den enskilde aktieägaren då denne i de flesta fall endast har avkastning som primärt mål med aktieägandet.

Det finns flera olika åtgärder principalerna kan vidta för att minska agentkostnaden, där de flesta lösningarna går ut på att försöka likställa agentens mål med principalens, antingen genom compensation eller diverse disciplinära åtgärder. Det är allmänt accepterat att belåning är en aspekt som minskar agentkostnaden. Principen bakom detta är att lån gör att ett företag, och därmed dess ledning (agenten), får ett uttalat lån de måste uppnå i form av att de måste klara av att betala räntan på lånet. Detta blir en form av metaforisk piska som gör att ledningen i större utsträckning jobbar med företagets, istället för sina egna, intressen i fokus.

4.6 Signaleffekter på grund av utdelning

Modigliani och Miller menar på att utdelningsnivån är irrelevant för ett företags värdering. En företagsledning kan därmed använda vilken nivå som helst på sina utdelningar och de kan även ändra nivån på utdelningarna utan att detta påverkar företaget. Som bekant förutsätter Modigliani och Miller vissa specifika förutsättningar som inte är helt realistiska och därmed kom snart en replik på teorin som hävdade motsatsen.

I sin artikel från 1977 menar Ross att en förändring av utdelningsnivån kan ha stora konsekvenser för hur ett företag värderas. Bakgrunden till detta ligger återigen i informationsasymmetri, där marknaden inte är helt informerad om varför ett företag ändrar sin utdelningsnivå och kan därför reagera på olika sätt. Reaktionen beror till viss del på företagets anseende på marknaden. En sänkning av utdelningsnivån kan påverka företaget på två olika sätt enligt teorin. Sänkningen kan uppfattas som en signal om att företaget tror att det kan investera vinsten bättre internt, än att dela ut den, och därmed ge aktieägarna bättre framtida avkastning. Detta scenario påverkar aktiekursen, och därmed företagets värde, positivt (Ross, 1977).

Dock kan sänkningen även uppfattas som en signal om att företaget har ekonomiska svårigheter. Detta skulle innebära att marknaden tolkar sänkningen som att företaget är tvunget att sänka utdelningsnivån för att kunna klara sina finanser, vilket i sin tur leder till att företagets värde påverkas negativt.

5. Empiri

I kapitel 5 redogörs för den data vi har samlat in och som skall analyseras. Det rör sig om intervjuer med olika personer på företag, kommuner och föreningar. Även utdrag ur domar från regeringsrätten, som innehåller för uppsatsen intressanta uppgifter presenteras i detta kapitel, liksom en sammanfattning av det nya lagförslaget.

5.1 Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag, proposition 2008/09:65

Lagförslaget som är en av grunderna till förevarande studie sammanfattas nedan och finns bifogat i sin helhet i bilaga 1. Anledningen till att vi inte presenterar lagtexten direkt är för att undvika förvirring på grund av den juridiska teknikaliteten. Sammanfattningen nedan avser lyfta fram de delar som är av vikt för studien. Vad som innan genomgången bör påpekas är att lagförslaget alltså inte handlar om att förbjuda upplägg med räntesnurror, utan att förbjuda avdragsrätten för vissa räntebetalningar.

Det nya förslaget till lagtext definierar initialt betydelsen av begreppet *intressegemenskap*. Företag skall anses vara i en sådan gemenskap om ett av företagen, direkt eller indirekt, har ett bestämmande inflytande i det andra företaget anses ingå, eller om företagen står i huvudsak under samma ledning. Begreppet företag omfattar både juridiska personer och handelsbolag, således omfattas även kommuner av reglerna. Därefter stadgas huvudregeln i den nya lagstiftningen som talar om när företag i intressegemenskap ej får göra avdrag för räntebetalningar. De situationer som tas upp omfattar:

- skuld som avser förvärv av en delägarrätt från ett företag som ingår i intressegemenskapen,
- skuld enligt ovan, men som ersätts av en skuld till ett annat företag. Syftet är att motverka att ett tredje företag i gemenskapen träder in som mellanhand,
- skuld enligt ovan, men som ersätts av en skuld till ett utomstående företag

Härefter stadgas kompletteringsregler som tillkom i lagförslaget på grund av den stora kritik som mötte Skatteverkets promemoria där det preliminära lagförslaget först presenterades. Reglerna tar upp de undantag som finns från de ovan beskrivna begränsningarna i avdragsrätten. Undantagen som gäller från huvudregeln är:

- om räntan, i en sådan situation som avses i huvudregeln, beskattas med minst 10 procent enligt lagstiftningen i den stat

- där företaget som har rätt till inkomsten (räntan) beskattas. Syftet med detta undantag är att inte räntebetalningarna skall gå till företag i skatteparadis,
- om både förvärvet och skulden som avses i huvudregeln är i huvudsak motiverade av affärsmässiga skäl. Syftet med detta undantag är att träffa förvärv som de facto är affärsmässigt motiverade och inte bara en skatteplanering,
 - om samma förutsättningar som i undantagen ovan föreligger, men det gäller ett utomstående företag. Syftet är alltså att skuldförhållanden skall kunna finnas korsvis mellan företag, så länge räntorna beskattas med minst 10 procent eller är affärsmässigt motiverade.

Sammanfattningsvis kan sägas att lagstiftningen inte har för avsikt att träffa någon typ av lån som kan motiveras affärsmässigt. Vidare ämnar den inte heller hindra avdrag för räntor om de beskattas med minst 10 procent. Anledningen till gränsen på just 10 procent, är att den nivån på skatt gör att alla skatteparadis faller bort som alternativ att placera internbanker eller dylika företag i. Regeringen skriver vidare i lagförslaget att om denna gräns blir missbrukad, i form av att alla företag tar upp sina ränteintäkter till beskattning i länder med just 10 procents beskattning kan det bli aktuellt att införa ytterligare kompletteringsregler, vilka säger att om dessa räntekostnader inte är affärsmässigt motiverade så spelar 10-procentsgränsen ingen roll. Detta är dock inte något som gäller i dagsläget. Vad som ej ges en närmare definition på är begreppet *affärsmässiga skäl*, det är därför något oklart hur detta skall bedömas. Klart är att eftersom det blir domstolarna som skall tillämpa dessa regler kommer det i slutändan att vara rättsväsendet som har sista ordet.

En avslutande kommentar om lagförslaget är att placering av de företag, som i slutändan äger reversen mot vilken ränta betalas, ej kan förläggas i skatteparadis, jämför med illustrationen av räntesnurror i avsnitt 3.1. Inte heller skulle det vara möjligt för alla kommuner att företa samma upplägg som Östersunds kommun hade i RÅ 2001 ref. 79.

5.2 Exempeltransaktioner, RÅ 2007 ref 84-85

Vi har i studien nämnt svårigheten att få tillgång till data som visar på hur stora summor det rör sig om, som företagen med hjälp av räntesnurror undandrar från beskattning. Den data vi skall presentera i detta stycke skall ge läsaren en förståelse för hur stora och betydande belopp som kan vara föremål för skatteplanering. Beloppen är hämtade från de två ovan refererade rättsfallen mot Industrivärden. Vad läsaren bör ha i åtanke är att siffrorna avser transaktioner som företogs mellan 1991 och 1998 och således är ännu större räknat i reala termer. I figuren nedan är samtliga transaktioner som tas upp i båda rättsfallen sammanslagna i samma summering, detta för

att göra helheten mer lättöverskådlig. Observera även att det är en sammanslagning av två olika räntesnurror, alltså två olika internköp av företag med intern lånefinansiering.

År	Koncernbidrag	Räntor till IV
1991	107 000 000 kr	133 000 000 kr
1992	294 000 000 kr	290 000 000 kr
1993	409 000 000 kr	358 000 000 kr
1994	314 000 000 kr	309 000 000 kr
1995	287 000 000 kr	337 000 000 kr
1996	107 061 000 kr	106 083 932 kr
1997	90 925 000 kr	90 995 540 kr
1998	55 211 000 kr	55 251 274 kr
Totalt	1 664 197 000 kr	1 679 330 746 kr

En enkel kalkylering ger att ungefär 465 miljoner kronor är undandragna från skatt (räknat på dagens bolagsskatt, 28 procent och 1 644 miljoner som skickats som koncernbidrag).

5.3 Intervjuer

5.3.1 Företag

De företag vi har intervjuat i studien har bett om att få vara anonyma, varför vi endast kan göra en något knapphändig presentation av dem. Företag Verkstad är en verkstadskoncern, företag Råvara är en råvarukoncern och företag Bygg är en byggkoncern. Samtliga företag är noterade på Large caplistan, Stockholmsbörsen och var och ett omsatte 2007 över 45 miljarder kronor.

Samtliga företag påpekar initialt i intervjuerna att de välkomnar den nya lagstiftningen till den del regleringen kommer att sätta stopp för rent konstlade upplägg. Företagen vidhåller även att de tycker att de rent konstlade skatteuppläggen med räntesnurror förtjänar den negativa bild de har fått i media, men att internbanker för central upplåning är ett upplägg som är internationellt vedertaget. Företag Verkstad och Råvara påstår uttryckligen att de inte har några internbanker i skatteparadis och har förhoppningen att de inte skall omfattas av den nya lagstiftningen. Företag Råvara förtydligar att de inte borde påverkas eftersom de ej har någon internbank i någon jurisdiktion med en bolagsskattesats under 10 procent. Respondenten på företag Verkstad är noga med att påpeka att man måste vara ödmjuk och försiktig inför ny lagstiftning eftersom man inte kan vara helt säker på hur den kommer att tillämpas. I det aktuella lagförslaget finns det exempelvis stor osäkerhet med vad som krävs för att begreppet

affärsmässigt motiverat skall anses uppfyllt. Deras uppfattning är dock att lagstiftningen endast skall träffa koncerner med företag i jurisdiktioner med skattesatser lägre än 10 procent. Företag Råvara säger sig vara oroliga för att de administrativa kostnaderna för företagen kommer att bli höga på grund av att de måste utöka sin interna kontroll gällande central upplåning.

För det fall att företagen träffas av den nya lagstiftningen och i slutändan erhåller lägre vinst tror varken företag Verkstad eller Bygg att en ökning av lån eller investeringar ej är aktuellt. Det handlar, enligt dem, till stor utsträckning om att bibehålla företagets utdelningspolicy för att inte göra marknaden orolig. Företag Verkstad säger att om något av alternativen är aktuellt skulle de troligen sänka utdelningsnivån för att höja investeringarna, om det fanns mycket bra investeringsalternativ, men avslutar med att detta är ett mycket osannolikt scenario. Företag Bygg påpekar även att det kan bli aktuellt med olika kostnadsbesparingar och varslande av personal för att kunna bibehålla vinsten på samma nivå som innan.

5.3.2 Svenskt Näringsliv

Föreningen Svenskt näringsliv långsiktiga mål är att Sverige skall ta sig tillbaka till toppen i tillväxtligan. Föreningen syftar även till att verka för att alla företag i Sverige skall ha bästa möjliga villkor för att verka och växa (Svenskt Näringsliv, www.svensktnaringsliv.se, 2008).

Richard Hellenius, som arbetar med företagsbeskattning, tror att de flesta stora företag i Sverige har olika typer av upplägg med internbanker i sina koncerner. Han säger, liksom företagen, att han tycker att de rent konstlade uppläggen förtjänar negativ publicitet och det är inget som Svenskt Näringsliv stödjer. Hans förhoppning är att relativt få av de företagen som har affärsmässiga internbanker skall träffas av den nya lagstiftningen. De flesta företagen har sina internbanker belägna i jurisdiktioner med bolagsskattesatser som är högre än 10 procent är Hellenius uppfattning. Istället tror han att de som kan komma att omfattas trots affärsmässighet är investmentbolagen, detta på grund av att de inte beskattas med den svenska bolagsskatten. På frågan om sannolikheten att företag flyttar utomlands svarar han att det inte är någon större risk. Han tror att förtjänsten av att flytta är alltför liten, eftersom länderna som företagen har närmast att flytta till har liknande lagstiftningar mot upplägg som räntesnurror. Svenskt Näringsliv var den starkaste aktören när den första promemorian om lagförslaget presenterades. Hellenius påminner om alla företags stora missnöje med den första promemorian, han tror att nuvarande lagförslag kommer att göra mer nytta än det tidigare, även om han inte är helt nöjd med förslagets utformning. Avslutningsvis sade Hellenius även att han inte trodde på Skatteverkets uppskattning om sju miljarder i uteblivna skattemedel på grund av räntesnurror. Svenskt Näringsliv uppskattar att det rör sig om närmare fyra miljarder kronor.

5.3.3 Skatteverket

Vi intervjuade en skatteexpert på Skatteverket som har bett att få vara anonym. Han fattade sig mycket kort under vår intervju och menade att företag med affärsmässigt motiverade räntebetalningar som hade en slutlig mottagare i en stat med högre bolagsskatt än 10 procent ej skulle omfattas av regleringen. Med en hänvisning till lagförslaget menade han att bara de rent konstlade uppläggen skulle omfattas. Att företag skulle flytta sin verksamhet utomlands trodde han inte alls, eftersom företag med affärsmässiga transaktioner inte kommer att påverkas. De företag med konstlade upplägg tror han kommer att stöta på liknande lagstiftning i andra stater, bland annat med tanke på att de svenska reglerna har haft Nederländernas som förebild. Han bekräftade även verkets beräkningar, gällande att det var cirka sju miljarder som undanhölls staten i skattemedel.

5.3.4 Bortfall

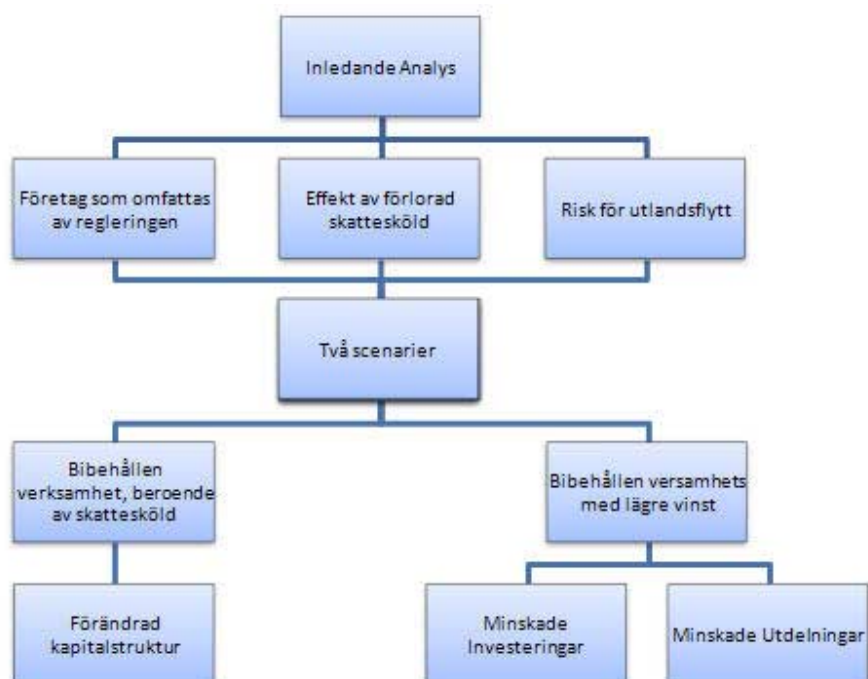
Vi hade för avsikt att intervju de två investmentbolagen Industrivärden samt Investor i vår studie. Industrivärden svarade att de normalt sett hade som policy att *alltid* svara på *alla* frågor från universiteten, men just frågan om räntesnurror diskuterar de inte alls. De ursäktade sig mycket, men poängterade att vi inte skulle kunna få några svar av någon på företaget i denna fråga. Investor svarade endast med att de ej hade tid till en intervju om räntesnurror.

6. Analys

Den empiri vi samlat in kommer att analyseras i detta kapitel utifrån vår teoretiska och praktiska referensram. Först presenterar vi en disposition av analysen, för att ge läsaren en överblick på strukturen i analysen.

6.1 Disposition av analysen

Studiens analys är uppdelad i olika steg enligt nedanstående illustration. Vi kommer inledningsvis att gå igenom vilka företag som omfattas av regleringen för att därefter, när vi dragit slutsatser om vilka dessa är, bedöma risken för att de flyttar utomlands. Vi kommer även i ett tidigt skede gå igenom den effekt som skatteskölden har för företag. Denna effekt är det som ligger till grund för de möjliga scenarier vi anser kan inträffa för företag som påverkas av lagförslaget; att fortsätta sin verksamhet som tidigare, men med lägre vinst, och att fortsätta sin verksamhet som tidigare men med ny alternativ finansiering. Dessa två scenarier kommer den resterande analysen att handla om. Vi vill påpeka och påminna läsaren om att vår analys är gjord med utgångspunkten att samtliga externa förutsättningar för företagen är lika efter att lagförslaget träder i kraft samt att den nya lagstiftningen inte kommer att förbjuda upplägget med räntesnurror, utan endast ta bort de skattemässiga vinsterna som sker till följd av upplägget.

6.1.1 Företag som omfattas av regleringen

För det första skall det uppmärksammas att reglerna endast omfattar företag i intressegemenskap. Resultatet av detta blir att alla helt självständiga företag, det vill säga de som inte har inflytande i sin ledning från något annat företag, undgår regleringen. Detta ter sig självklart eftersom de då inte har möjligheter att skapa räntekostnader inom någon koncern. Vad som därefter måste beaktas är de två undantag från regleringen som är uppställda i lagförslaget. Dessa undantag berättigar därmed avdrag för räntebetalningarna. Det första undantaget tar sikte på alla räntebetalningar som beskattas med minst 10 procent i staten där det mottagande företaget befinner sig. I våra intervjuer med dels företag och dels med Svenskt Näringsliv fick vi uppfattningen att flertalet koncerner i Sverige idag använder sig av internbanker. Svenskt Näringsliv tror dock att det vanligaste är att internbanker är belägna i stater med skattesatser över 10 procent. Detta bekräftades till viss del av att alla tre företag vi har intervjuat påstår att deras internbanker är belägna i länder med högre skattesats än 10 procent. Mot bakgrund av detta skulle ett flertal koncerner undantas från reglerna. De företag som inte kommer att omfattas av undantaget är de koncerner som slussar räntebetalningar till exempelvis skatteparadis. Den andra undantagssituationen föreskriver att regleringen skall bortses från, om räntan och det eller de förvärv som gjorts kan motiveras av affärsmässiga skäl. Gällande detta undantag påpekar såväl Svenskt Näringsliv som företagen att det är en mycket oklar lagstiftning eftersom den inte säger mycket om hur affärsmässigheten skall motiveras. Svenskt Näringsliv ser problem med att det är domstolar och myndigheter som skall besluta om vad som är affärsmässiga motiv och det kan i slutändan bli mycket svårt för företagen att ta fram tillräcklig bevisning för affärsmässigheten. För att kunna visa på affärsmässiga motiv kan företagen dokumentera samtliga transaktioner de gör som omfattar lån inom intressegemenskapen. Dock tror vi att detta kan komma att medföra mycket stora administrativa kostnader för företagen. Att se hur domstolarna kommer att döma i dessa frågor kommer att bli mycket intressant. För att avsluta utredningen av undantagen kan då sägas att de företag som gör upplägg som antingen slussar pengar till skatteparadis eller liknande, samt de som utför helt konstlade upplägg kommer att träffas av reglerna. Svenskt Näringsliv ser här en typ av företag som kan råka mer illa ut än andra; investmentföretag. De ligger i riskzonen på grund av att de är undantagna från bolagsskatt i Sverige och istället schablonbeskattas med under 10 procent. Därför kommer det ligga en stor börda på dem att alltid kunna bevisa att alla deras förvärv är affärsmässigt motiverade, liksom räntebetalningarna på eventuella lån för finansiering. Mot bakgrund av att investmentföretags affärsidé är att äga flertalet olika företag kan denna bevisbörda bli mycket betungande och administrativt kostsam. Ytterligare en orsak som ger anledning att tro att investmentföretag kommer att omfattas av den nya lagstiftningen är Industrivärdens ovilja att intervjuas om räntesnurror. De kan vara rädda för negativ publicitet och vill ej göra aktieägarna oroliga.

6.1.2 Risk för utlandsflytt av verksamhet

För att underlätta analysen av riskerna att företag flyttar utomlands gör vi initialt en summering av rättsläget i de andra länderna utifrån materialet i stycke 3.2.4. Samtliga av de undersökta länderna har någon typ av spärregel mot avdrag för räntebetalningar som skattas för lågt, eller som har uppstått genom konstlade upplägg. Tyskland går något längre än de andra länderna vad gäller avdragsregleringen, men i övrigt påminner de olika regleringarna mer eller mindre om de svenska. Svaren i intervjuerna indikerar, att det inte är så stor risk att företag i Sverige flyttar sin verksamhet utomlands, trots Volvos påpekande om att så kan ske. Vidare ger våra ovan gjorda beräkningar att det inte är tillräckligt stora pengar inblandade för att en flytt skall bli aktuell. Om man ser till alla de företag som har sina internbanker i länder med en skattesats på 10 procent kan de endast få ner den svenska verksamhetens skattesats från 26,3 procent till 10 procent. För att denna skillnad i skattesats, på 16,3 procentenheter, skall göra stor skillnad krävs mycket stora belopp vad gäller räntebetalningarna. Sannolikheten att flytta verksamheten till något annat land än de länder i Europa vi har undersökt, eller med dem liknande länder, bedömer vi som mycket liten. Det vill säga flytt till exempelvis skatteparadis, framför allt eftersom flera andra länder än Sverige har olika spärregler mot skatteparadis. Vi tror på grund av det ovan anförda att det inte i princip är några företag som kommer att undgå att träffas av någon lagstiftning, som motverkar räntesnurror, på grund av att de flyttar sin verksamhet utomlands.

6.1.3 Effekt av förlorad skattesköld

Innan vi presenterar analysen av påverkan på företagen skall vi även ge läsaren en uppfattning om vad det nya lagförslaget kan komma att innebära direkt, rent ekonomiskt för företagen. Nedan redogör vi för ett enkelt räkneexempel med siffror hämtade från ett av Industrivärden-målen, RÅ 2007 ref. 85. Om ett företag idag har ett upplägg med samma effekter som Industrivärden hade 1996 innebär detta att skatt ej behöver betalas på ungefär 106 miljoner kronor. De två första företagen som jämförs nedan har interna lån som ger upphov till räntor på 106 miljoner kr. Det sista företaget har inga lån alls, anledningen till denna jämförelse är bland annat för att visa att räntesnurror som innebär helt konstlade upplägg inte längre får effekt med den nya lagstiftningen. I exemplet utgår vi från att inget av de två undantagen i lagstiftningen är tillämpliga på företaget.

Företag	1. med gammal lag	2. med ny lag	3. utan lån
Rörelseresultat, dotter	106 000 000	106 000 000	106 000 000
Räntekostnader, till moder	106 000 000	106 000 000	0
Resultat före skatt	0	0	106 000 000
Skatt	0	-29 680 000	-29 680 000
Utdelningsbart resultat, dotter	0	-29 680 000	76 320 000
Utdelningsbart resultat, moder	106 000 000	106 000 000	0
Summa utdelningsbart resultat	106 000 000	76 320 000	76 320 000

Vad som kan konstateras är att hela skatteskolden försvinner i och med den nya lagstiftningen. Förflyttningen av kapital från dotterbolag till moderbolag blir således som en utdelning av beskattade medel, där nettoeffekten blir den samma som att inte ha några interna låneupplägg alls. Detta är även en illustration av att det nya lagförslaget inte hindrar räntesnurror, utan bara tar bort effekten av dem. Vad man även skall hålla i minnet är att räntekostnaderna i uppläggen med räntesnurror betalas inom koncernen, varför det inte kostar något att erhålla skatteskolden som uppstår hos det första företaget. I det fall som exemplifieras i den praktiska referensramen går räntebetalingen förvisso till en investerare, men betalningen behålls inte inom koncernen.

6.2 Analys utifrån två scenarier

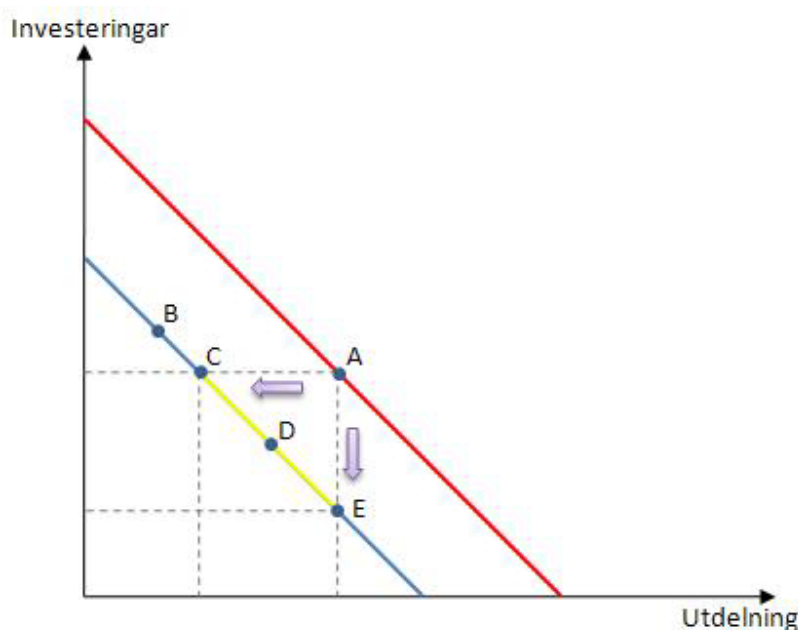
Efter att ha utrett vad skillnaderna kan bli mellan att omfattas av den nya lagstiftningen och att inte omfattas, analyserar vi de två scenarier som kommer att uppstå för företag som omfattas av den nya lagstiftningen.

6.2.1 Bibehållen verksamhet med lägre vinst

Ett av alternativen är att företagen fortsätter att bedriva sin verksamhet som tidigare, dock med lägre vinst på grund av att avdrag för räntebetalingarna ej medges. Detta skulle leda till att företagen har ett par alternativa vägar att välja. Företagens vinstmedel minskar vilket gör att den totala summan kapital spenderat på utdelningar och investeringar kommer att minska. Det mest troliga är att företagen antingen minskar utdelningen eller investeringarna eller båda dessa. Något man skulle kunna tänka sig är att företagen ökar investeringsnivån eller utdelningsnivån på bekostnad av den andra, dock är dessa scenarier osannolika, speciellt det sistnämnda anser företag Verkstad och Bygg. Vidare påpekar företag Verkstad att om företaget har en stark framtidstro skulle de eventuellt kunna minska utdelningen drastiskt för att öka investeringen, för att i framtiden kunna höja utdelningen. Dock påpekar han att risken för att göra aktieägarna missnöjda gör att det är ett relativt osannolikt scenario. I den modell som senare beskrivs kommer detta utfall motsvaras av punkt B, samt alla punkter på

linjen ovanför C. På grund av att detta tycks vara mycket osannolikt utelämnar vi detta i den fortsatta analysen. I modellen nedan illustreras ett företags investeringar och utdelningar före lagförslaget, samt efter lagförslaget ikraftträdande. Arealen under de två linjerna är företagets vinst vilken de kan dela ut eller använda till investeringar där den röda är innan lagförslaget ikraftträdande och den gul/blå är efter. Vid punkt C kommer investeringarna att bibehållas på samma nivå som vid punkt A samtidigt som utdelningen kommer minska. Det motsatta inträffar vid punkt E, medan man behåller samma procentuella fördelning mellan investeringarna och utdelningen vid punkt D. Det troligaste utfallet anser vi vara att företagen placerar sig mellan punkt C och E, det vill säga att de inte kommer att öka sina investeringar eller utdelningar till följd av den minskade vinsten. Nedan redogörs för vilka konsekvenser det kan få för företagets värde att placera sig mellan punkt C och E. Vi vill slutligen påpeka att modellen gäller under förutsättning att allt annat i verksamheten är lika. Det vill säga att företagen inte säger upp personal, säljer av avdelningar eller andra rationaliseringsåtgärder.

Figur 6.1

Arealen under den röda linjen visar vinstmedlen innan lagförslaget, arean under den blå linjen visar vinstmedlen efter lagförslaget. När vinsten minskar kan företagets investeringar eller utdelningar minska.

6.2.1.1 Minskade investeringar

Minskade investeringar inom ett företag kan få flera konsekvenser både internt och externt. De externa konsekvenserna är att ett företags

marknadsandel kan minska på grund av utebliven tillväxt. Vidare torde tillväxt krävas för att vinna nya marknadsandelar, samtidigt som tillväxten är nödvändig för att inte tappa marknadsandelar till konkurrenter. Ytterligare en följd av minskade investeringar är även att företaget inte kan utnyttja investeringsmöjligheter med en för hög grundinvestering (som hade klarats av med tidigare vinst- och investeringsnivåer), trots ett positivt nuvärde. Dessa möjligheter kan eventuellt utnyttjas av konkurrenter och effekten blir mycket negativ för företagets utveckling. Mot bakgrund av det ovan anförda är det mycket troligt att företagets värde minskar, på grund av risken att företaget inte lever upp till tidigare satta tillväxtmål. Att försöka bibehålla värdet på företaget genom att upprätthålla en hög utdelningsnivå kommer troligen ej bli en framgångsrik strategi eftersom det leder till minskade investeringar och i förlängningen till sämre tillväxt.

6.2.1.2 Minskad utdelning

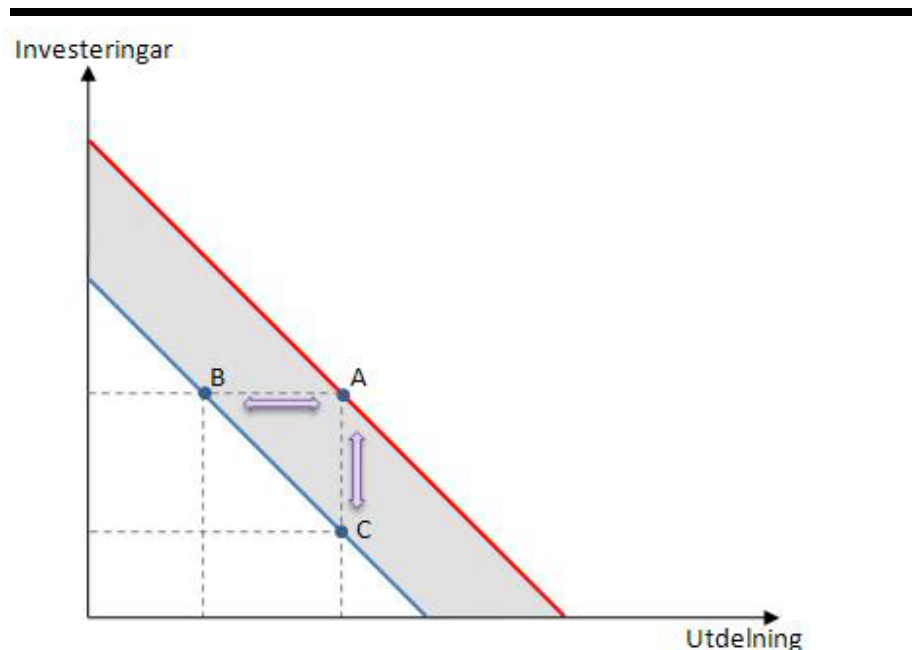
Om företagen inte väljer att minska investeringarna måste utdelningen minskas, vilket även detta kan få många konsekvenser. Informationsasymmetrin ligger till grunden för problemen om hur marknaden kommer att ta emot ett beslut om sänkning, då företagsledningen förväntas besitta mer kunskap än aktieägaren. I enlighet med teorin om signaleffekter på grund av utdelning kan kursen gå både upp och ner. Vi tror att dels på grund av finanskrisen och dels på grund av att lagförslaget *de facto* innebär en försämring av resultatet, för företagen som omfattas, är risken störst för att marknaden uppfattar en minskning av utdelningen som att företaget har ekonomiska svårigheter. Det blir svårt att argumentera för att marknaden skulle uppfatta sänkningen som något positivt med vetskapen att det är påverkat negativt av nämnda omvärldsfaktorer. Det finns ytterligare faktorer som företagen måste beakta när de funderar över utdelningsnivåerna. Vad som även potentiellt kan påverka värdet av företaget, samt även framtida finansieringsmöjligheter är vad man har för aktieägare. Det finns finansiella institutioner som kräver en viss utdelningsnivå för att äga aktierna, som exempel kan pensionsfonder nämnas. Att ha sådana stora institutionella ägare kan vara positivt om en nyemission företas i framtiden och då kan stödjas av finansiellt starka ägare. Om företaget väljer att sänka utdelningsnivån kan detta leda till att stora ägare säljer av sina aktieinnehav, och om det rör sig om stora innehav kan det få stora konsekvenser för aktiekursen, samt att uteblivna intressenter, vad gäller nyemission, kan göra det svårare att erhålla den finansiering som önskas.

6.2.2 Bibehållen verksamhet, beroende av skattesköld

Som vi har diskuterat tidigare kommer de företag som *de facto* påverkas av lagförslaget att erhålla en minskad vinst efter skatt. Till skillnad från de företag som kan fortsätta sin verksamhet oberoende av denna

vinstminskning vill vi även analysera hur lagförslaget kan komma att påverka värdet hos ett företag som är beroende av det kapital vinsten genererar. Klart står att i detta fall krävs ny finansiering, och därmed troligen ändrad kapitalstruktur. Vi tänker oss en situation där företaget inte kan täcka sina planerade investeringar, som är essentiella för att företaget skall kunna fortsätta i sin nuvarande marknadsställning. Vid dessa två fall måste företaget finna alternativt kapital för att fortsätta sin verksamhet i den riktning de ämnar göra. Figuren nedan beskriver ett företags investeringsnivå samt utdelningsnivå innan lagförslagets ikraftträdande (röd linje) samt vilken nivå man skulle hamna på utan extern finansiering. Det grå fältet beskriver hur mycket kapital som företaget måste anskaffa för att behålla den nuvarande verksamhetsnivån.

Figur 6.2

Den färgade arean visar hur mycket företaget måste låna för att behålla dagens verksamhetsnivå

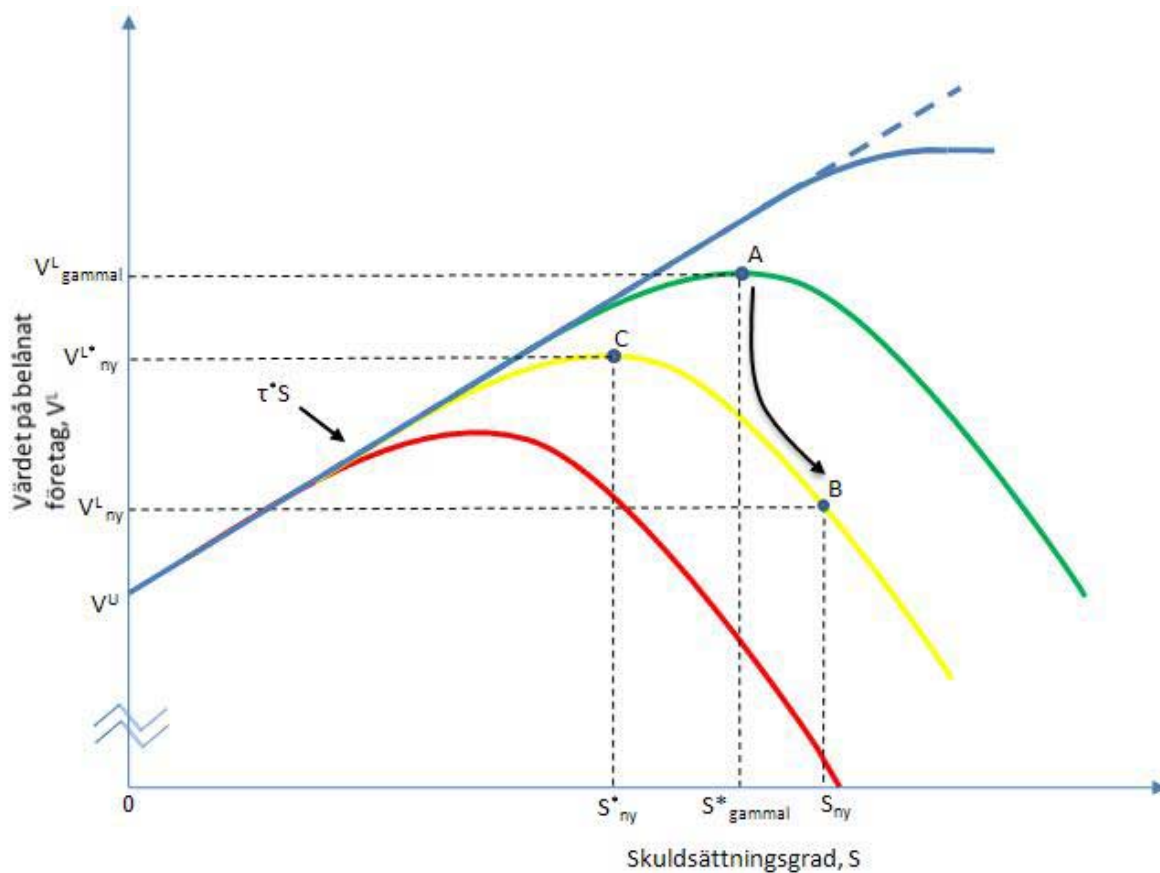
Anskaffning av kapital är en mycket viktig faktor i ett företags verksamhet och för att prioritera hur detta skall ske kan företaget använda sig av pecking-orderhypotesen. Förutsatt att företaget framförallt koncentrerat sig på att använda internt genererade vinster för att anskaffa kapital, vilket vi får anta att de företag vi analyserar hittills har gjort i största möjliga utsträckning, blir nästa steg i hierarkin att anskaffa kapitalet via lån från externa finansierare. Förutsatt att möjligheten att ta upp nya lån finns kan detta vara förenat med olika komplikationer som kan uppstå i och med att man måste hantera förhållandet med denna externa intressent. Resterande del av analysen kommer därför, med hjälp av vår teoretiska referensram,

belysa hur den externa intressenten kan komma att påverka företaget sett ur olika scenarion.

6.2.2.1 Förändrad kapitalstruktur

För det fall företaget bestämt sig för att ta upp nya lån kommer detta påverka företagen på olika sätt. Först och främst påverkas finansieringen i termer av att tidigare medel som fanns inom koncernen nu måste inhämtas extern. Enligt vår modell nedan ser vi hur företagsvärdet samt skuldsättningsnivån påverkas vid förfarandet. Vi antar att företaget tidigare ej haft externa lån utan endast använt sig av sina koncerninterna lån. Då lagen ej trätt i kraft kommer företags skuldsättningsgrad ligga väldigt nära punkt A, alltså nära en optimal nivå. Detta eftersom företaget själv kan bestämma värdet på sina räntor och således matcha detta med genererade vinster för att minimera skatteutgifterna. Eftersom företaget måste bibehålla utdelningsnivån samt investeringsnivån kommer deras nyupptagna lån bidra till ökad skuldsättningsgrad. När skulderna ökar kommer företags kostnader för finansiell nöd även stiga på grund av den ökade konkursrisken som de nya räntorna medför. Dessa har tidigare varit relativt låga på grund av att räntorna betalats internt och således inte inneburit ett kapitalutflöde från koncernen. De högre kostnaderna för finansiell nöd leder till att företags värde kommer att minska. Sammanfattningsvis kommer detta leda till en förflyttning i modellen från punkt A till punkt B. Den situation företaget befinner sig efter lagändringen är således inte optimal då kostnaderna för finansiell nöd överstiger vinsterna från skatteskolden som lånet medför. Den optimala nivån återfinns då i punkt C.

Figur 6.4: Applicering av trade-offteorin

Företagets möjligheter att öka värdet till samma värde som företaget hade innan lagförslaget kommer att bli oerhört svårt. De tidigare avdragsgilla kostnaderna leder till minskade vinster och nya räntor kommer i dess ställe, vilka inte kommer att behållas inom koncernen. Den ökade skuldsättningsgraden kan även leda till framtida finansieringsproblem. Nya räntor måste betalas med mindre vinstmedel, varefter ny belåning krävs. De nya lånen kommer att öka kostnaderna för finansiell nöd vilket gör att företagets konkursrisk ökar ytterligare och företaget kommer att röra sig vidare nedåt i modellen. Något som talar för att företaget kommer klara av den nedåtgående trenden är att man fortfarande genererar vinst och har lika stora investeringar som tidigare. De nya investeringarna syftar till att inbringa vinster vilka, inom loppet av några år, kan betala tillbaka lånen.

Ytterligare en faktor företagen måste ta med i beräkningarna när de tar lån från externa finansiärer är agentkostnader. Agent och principalteorin har olika sätt att se på lån. Ett av dessa synsätt går ut på att en företagsledning i ett företag som är obelånat kan komma att tappa incitament att arbeta hårt då företaget inte löper speciellt stor risk att gå i konkurs. Detta på grund av att de inte har några räntebetalningar att beakta. Man kan likställa de

koncernföretag vi undersöker med ett obelånat företag varför man tidigare kunnat bortse från tidigare nämnda agentkostnader på grund av att lånen varit koncerninterna. Trots att räntebetalningar har skett mellan olika bolag har dessa aldrig varit disciplinerande eftersom det handlar om internt kapital, vilket kan skickas mellan bolagen relativt enkelt. Ponera exempelvis att dotterbolaget skulle få räntebetalningssvårigheter gentemot ett koncerninternt bolag. Detta skulle troligtvis inte innebära någon risk för dotterbolaget att gå i konkurs eftersom moderbolaget kan skicka kapitaltillskott i syfte att täcka kostnaderna.

Eftersom lagens ikraftträdande innebär att företaget förlorar det vinsttillskott som skatteskölden medför, till följd av räntesnurrorna, kommer lån från externa finansiärer som bekant fordras. Dessa finansiärer delar givetvis inte de koncerninterna företagens sympati kring betalningssvårigheter, utan ett sådant lån ökar risken för att företaget skall gå i konkurs. Detta i sin tur kan fungera som en motiverande och disciplinerande faktor för företagsledningen då de måste arbeta hårt och sköta sina affärer för att inte löpa risken att ej kunna betala räntekostnaderna och därmed förlora sina jobb i och med att företaget försvinner. Tanken är att en motiverad ledning sköter företaget på ett effektivare sätt än innan och detta kan påverka företagets värde positivt. Denna effekt är dock högst spekulativ då det är svårt att mäta en företagslednings motivation. Mer konkreta, negativa, effekter av dessa externa lån finns det däremot fler av. En sådan effekt är den höjda räntekostnaden som långgivare kräver på grund av informationsasymmetrin som råder mellan dem och företaget. Det är med största sannolikhet så att företag inom samma koncern och som har lån hos varandra har större insyn i varandras verksamhet än vad banken har. På grund av detta tar banken en högre risk i sin utlåning och kräver därför en högre ränta. Denna högre ränta blir en konkret merkostnad för företaget i och med lagförslaget. Ökad räntekostnad resulterar i att företagets kostnader för finansiell nöd ökar.

En sista effekt vi vill belysa är att olika bonusprogram ofta används för att likställa agentens mål med principalens, i syfte att maximera värdet på företaget och dess avkastning. Detta utifrån det antagandet att ledningens agerande skall ske i styrelsens och aktieägarnas intresse. Bonusprogrammen kan utformas på olika sätt och därmed bli påverkade mer eller mindre för det fall att lagen träder i kraft. Olika typer av prestationsmål kan vara omsättning och vinst efter skatt. Omsättningsmålen påverkas inte av lagen, medan vinstmålen troligtvis påverkas markant. Det sistnämnda bonusprogrammet måste därför omformuleras då lagförslaget träder i kraft eftersom det är mycket svårt att uppnå vinstmålet utan att få göra avdragen för räntorna. Skulle man inte ändra bonusprogrammet skulle ledningens incitament att bedriva verksamheten optimalt att minska då den kan anse att de uppsatta målen är orimligt höga och därför ej värda att ens försöka uppnå. En omotiverad ledning presterar sämre och påverkar då företagets

värde negativt. Det problem som uppstår kan åtgärdas genom att man ändrar målen för ledningens bonusar. Då dessa minskas ser ledningen åter incitament för att göra ett gott arbete, och principalerna, i detta fall styrelsen, har lyckats med att förena ägarnas och ledningens mål. Enligt agentteorin kommer därmed ledningen att arbeta målmedvetet för att försöka åstadkomma vinst i företaget. Vinsten kommer sedan att användas till att betala av räntorna som uppstått med de nya lånen, vilket till viss del kommer att bibehålla företagsvärdet.

7. Slutsatser

Vad som inledningsvis är viktigt att få svar på, för att vidare kunna svara på syftet i studien, är vilka företag som kommer att omfattas av det nya lagförslaget. Vår slutsats är att de företag som har internbanker eller liknande koncernbolag i skatteparadis eller länder med bolagsskattesatser under 10 procent kommer att omfattas. De intervjusvar vi fått indikerar, utan att kunna vara helt säkra innan lagen tillämpats, att investmentbolag kommer att omfattas av regleringen, till följd av att de ej skattar enligt vanlig svensk bolagsskatt. Påverkan på dessa företag innebär förlusten av skatteskolden som försvinner, till följd av räntebetalningarna ej längre blir avdragsgilla. Vidare ger vår empiri för handen att de företag som omfattas av reglerna kommer att ådra sig tillräckligt stora kostnader för att flytta verksamheten utomlands. Sannolikt är, i enlighet med intervjusvaren, att alla de företag som har affärsmässiga motiv bakom sina transaktioner, samt har sina koncernbolag i jurisdiktioner med högre skattesats än 10 procent ej påverkas.

Utifrån ett finansieringsperspektiv drar vi slutsatsen att företag kan påverkas på två olika sätt, allt annat lika. Antingen måste de få ny finansiering för att fortsätta sin verksamhet med samma investerings- och utdelningsmål alternativt att de fortsätter verksamheten men med minskade utdelningar och/eller minskade investeringar. För de företag som väljer att ta in extern finansiering för att täcka för den minskade vinsten är vår slutsats att värdet på företaget på kort sikt kommer att minska. Detta på grund av att kapitalstrukturen enligt trade-offteorin ej längre är optimal, samt att ökade agentkostnader ger högre kostnader för finansiell nöd. På lång sikt kan eventuellt företagets investeringar, till följd av den nya finansieringen, leda till ökat företagsvärde. De företag som väljer att fortsätta sin verksamhet utan att ta in ny extern finansiering måste minska sina investeringar och/eller utdelningar. En minskning av dessa kan enligt teorin leda till både minskning respektive ökning av företagets värde. Vår slutsats är dock att oavsett om företaget minskar utdelningar eller investeringar kommer detta att uppfattas negativt av marknaden, på grund av det bakomliggande negativa beskedet om att företaget påverkas av den nya lagens ikraftträdande.

Sammanfattningsvis är våra slutsatser att företagets värde kommer att påverkas negativt om företaget omfattas av den nya lagstiftningen, samt att om företaget är beroende av den vinst det tidigare haft kommer det tvingas till att ta in extern finansiering, vilket leder till sänkt företagsvärde. Den första slutsatsen baserar vi på analysen i avsnitt 6.1 och 6.2.1, där resultaten illustreras bäst med figur 6.1 och 6.2. Stöd för detta återfinns i intervjusvaren samt med hjälp av teorin om utdelning som signaleffekter. Den senare slutsatsen framgår av vår analys i avsnitt 6.2.2 med hjälp av

framför allt trade-offteorin. Förutsättningen för denna slutsats är att företaget har möjlighet att erhålla ny finansiering i form av lån från externa aktörer.

7.1 Förslag på framtida forskning

Efter att ha genomfört studien har vi insett att det finns ett antal olika möjligheter till vidare forskning på ämnet. För det första vore det mycket intressant för såväl Skatteverket som företagen att göra en kvantitativ studie på området, om forskaren har möjlighet att få tag i siffror över hur stora summor som idag skatteplaneras bort från Sveriges skattebas. Som vi presenterat i studien finns det inget säkert svar på hur stora summor det rör sig om. Vidare kan det vara av intresse att utföra en longitudinell studie, och jämföra företagets finansiering efter att lagförslaget har trätt i kraft, alternativt efter att det första prejudikatet kommer från regeringsrätten. En sådan studie skulle kunna utgöra en bra bas att argumentera utifrån för företag om de anser att de förlorar för mycket pengar och värde på grund av det nya lagförslaget. Avslutningsvis kan det även vara mycket intressant att byta fokus från företag till kommuner, för att se hur de påverkas av det nya lagförslaget. Intresset bör ligga hos såväl kommuninvånare som företag, vilka bedriver verksamhet i drabbade kommuner. Om kommunerna får andra förutsättningar vad gäller sin finansiering kan det få mycket långtgående effekter på det lokala samhället.

Bilaga 1, proposition 2008/09:65

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)

dels att 48 a kap. 6 a och 12 §§ ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 48 a kap. 6 a § ska utgå,
dels att 24 kap. 1 §, 33 kap. 8 och 16 §§, 34 kap. 6, 8, 10, 18 och 20 §§,
48 a kap. 13 §, 50 kap. 5 §, 57 kap. 11 och 19 §§ samt 65 kap. 8 och
14 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas fem nya paragrafer, 24 kap. 10 a–
10 e §§, och närmast före 24 kap. 10 a, 10 b och 10 d §§ nya rubriker av
följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 kap.

1 §

TPF

2

FPT

I detta kapitel finns bestämmelser om

- tillämpning i inkomstslaget näringsverksamhet av vissa bestämmelser i inkomstslaget kapital i 2 och 3 §§,
- partiell fission i 3 a §,
- kapitalrabatt på optionslån i 4 §,
- avdragsrätt för ränta på vinstandelslån i 5–10 §§,

*– begränsningar i
avdragsrätten för ränta på
vissa skulder i 10 a– 10 e §§,*

- avdrag för lämnad utdelning i 11 §, och
- skattefria utdelningar i 12–22 §§.

En bestämmelse om skattefrihet för utdelning från privatbostadsföretag finns i 15 kap. 4 §.

Bestämmelser om i vilken utsträckning ersättningar i form av livränta och liknande utbetalningar för avyttrade tillgångar räknas som ränta finns i 44 kap. 35 och 37–39 §§.

*Begränsningar i avdragsrätten
för ränta på vissa skulder*

Definition av företag i intresse-
gemenskap

10 a §

Företag ska vid tillämpning av
10 b–10 e §§ anses vara

i

intressegemenskap

med varandra

om

1. ett av företagen, direkt eller
indirekt, genom ägarandel eller
på

annat sätt har ett bestämmande
inflytande i det andra företaget,
eller

2. företagen står under i
huvudsak gemensam ledning.

Med företag avses i första
stycket och i 10 b–10 e §§
juridiska personer och svenska
handelsbolag.

Huvudregler

10 b §

Ett företag som ingår i en
intressegemenskap får inte –
om

inte annat följer av 10 d § –
dra av

ränteutgifter avseende en skuld
till

ett företag i

intressegemenskapen,

till den del skulden avser ett
förvärv av en delägarrätt från

ett

företag som ingår i intresse-
gemenskapen.

Om en tillfällig skuld till ett
företag som inte ingår i

intresse-

gemenskapen ersätts av en
skuld

till ett företag i intresse-7

gemenskapen, ska första stycket tillämpas på den sistnämnda skulden om bestämmelsen hade varit tillämplig på den förstnämnda skulden, för det fall det företaget hade ingått i intressegemenskapen.

*10 c §
Bestämmelsen i 10 b § första stycket tillämpas också – om inte annat följer av 10 e § – på en skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen, till den del ett företag i intressegemenskapen har en fordran på det förstnämnda företaget, eller på ett företag som är i intressegemenskap med det förstnämnda företaget, såvida skulden kan anses ha samband med denna fordran och avser förvärv av en delägar rätt från ett företag som ingår i intressegemenskapen.*

Kompletteringsregler

*10 d §
Ränteutgifter avseende sådana skulder som avses i 10 b § ska dras av om någon av följande förutsättningar är uppfyllda.
1. Inkomsten som motsvarar 8 ränteutgiften skulle ha beskattats med minst 10 procent enligt lagstiftningen i den stat där det*

*företag inom
intressegemenskapen
som faktiskt har rätt till
inkomsten
hör hemma, om företaget bara
skulle ha haft den inkomsten.
2. Såväl förvärvet som den
skuld
som ligger till grund för ränte-
utgifterna är huvudsakligen
affärs-
mässigt motiverade.
Om det företag inom
intressegemenskapen som
faktiskt
har rätt till inkomsten har
möjlighet att få avdrag för
utdelning får första stycket 1
inte
tillämpas, om Skatteverket kan
visa att såväl förvärvet som den
skuld som ligger till grund för
ränteutgifter till övervägande
del
inte är affärsmässigt
motiverade.*

*10 e §
Ränteutgifter avseende sådana
skulder som avses i 10 c § ska
dras
av om någon av följande
förutsättningar är uppfyllda.
1. Ett företag som har en sådan
fordran som avses i 10 c §
beskattas för den inkomst som
har
samband med denna fordran i
enlighet med vad som sägs i 10
d §
första stycket 1.
2. Såväl förvärvet som den
skuld
som ligger till grund för
ränteutgifterna är
huvudsakligen*

*affärsmässigt motiverade.
Om ett företag som avses i
första stycket 1 har möjlighet
att få
avdrag för utdelning ska 10 d §
andra stycket tillämpas på
motsvarande sätt.*

Bilaga 2, frågeformulär

Då vi tidigare i arbetsprocessen valt att använda oss av en semi-strukturerad intervjuform så är frågorna till intressenterna vi presenterar nedan endast riktlinjer vi ämnade hålla oss inom under intervjuens gång. Detta för det fall att intervjuobjektet ansåg att det var en sidfråga som var av intresse så ville vi inte stänga ute möjligheten att ta del av detaljerna kring denna. Bilden i slutet av bilagan har bifogats i samtliga e-mail för att ge respondenterna en uppfattning om vad vi har åsyftat med räntesnurra.

Frågor till företag

Räntesnurror har fått en dålig klang i media, tycker ni den är förtjänt eller ser ni på saken på något annorlunda sätt?

Syftet med denna fråga var att få en uppfattning kring företagets generella ståndpunkt kring räntesnurror som fenomen och i debatten i stort. Vi ställer denna fråga tidigt i intervjun för att sedan kunna anpassa följdfrågor på ett sätt som gör att intervjuobjektet fortfarande är intresserat och sympatiskt inställd till oss som intervjuare. Detta för att räntesnurror i sig är ett känsligt och relativt polariserande ämne och som därmed kan, om vi inte ställer våra frågor rätt, bidra till att intervjuobjektet distanserar sig från oss och därmed inte svarar lika utförligt på efterföljande frågor.

Hur tror ni lagförslaget kommer att påverka er som företag?

Detta är en mycket öppen fråga som kan tolkas olika för olika företag. Vi hade förväntat oss svar på denna fråga som är något färgade av frågan innan då ett företag som är positivt inställt till räntesnurror troligtvis kommer vara måna om att poängtera nackdelarna med att förbjuda denna, och tvärtom för de som är negativt inställda. Anledningen till att frågan är så pass generell är att olika företag påverkas olika och att vi därmed vill ha möjlighet att få ett svar som täcker in alla dessa aspekter.

Använder ni av räntesnurror idag?

Detta är en sluten ja eller nej-fråga endast med avsikt att ta reda på detaljen som efterfrågas. Givetvis bör svaret på denna fråga påverka svaren på de övriga frågorna markant.

Har ni övriga synpunkter kring detta ämne?

Då de tidigare frågorna innefattar väldigt mycket information samtidigt som vi vet att våra intervjuobjekt ofta har fyllda kalendrar så har vi som avsikt med denna fråga att lyfta fram någon ytterligare frågeställning som

intervjuobjektet är speciellt intresserat av. Detta för att då få meningsfull information kring detta ämne istället för att försöka ringa in de frågor som är av störst intresse.

Frågor till Svenskt Näringsliv

Eftersom Svenskt Näringsliv är en intresseorganisation, som handlar i företagens intressen, är våra frågor relativt lika de vi ställer till företagen.

Räntesnurror har fått en dålig klang i media, tycker ni den är förtjänt eller ser ni på saken på något annorlunda sätt?

Vi har nämnt tidigare att räntesnurror är känsligt, så vi är intresserade vad just en intresseorganisation har att säga om fenomenet då de inte har samma motivation att svara politiskt korrekt för att inte skapa någon "bad will". Vi hoppas på att denna fråga skall belysa de svar vi fått från företag från ytterligare en vinkling.

Finns det risk för att svenska företag kommer flytta sina säten utomlands p.g.a. nya lagen?

Vi väljer att ställa denna fråga till Svenskt Näringsliv, istället för att ställa den till de enskilda företagen, av samma skäl som frågan innan. Svaren från företagen kommer men väldigt stor sannolikhet vara färgade av företags "policy" att säga att de inte skall flytta utomlands. Vi hoppas på att denna fråga skall belysa en del av komplikationerna med att införa lagen.

Kommer besparingarna på grund av lagförslaget att vara så stora som beräknat, eller kommer bifaktorer äta upp de planerade vinsterna?

Skatteverket har presenterat specifika siffror på hur mycket lagförslaget beräknas bidra med till skattebasen. Vi har inte hittat någon information kring hur denna siffra har räknats ut, plus att många förändringar av denna typ leder till stora administrativa kostnader och liknande som kan leda till att tillskottet till skattebasen kanske inte blir lika stort som skatteverket hoppats på.

Frågor till Skatteverket

Skatteverket fungerar i vår uppsats som en sorts motpol mot kommersiella aktiebolag. Generellt sett så strävar alla bolag att, mer eller mindre, undvika skatt och det är då skatteverket som skall se till att detta inte sker med otillåtna medel. Våra frågor till Skatteverket syftar därför till att skapa en förståelse för hur myndigheter och det offentliga väsendet resonerar.

Hur mycket pengar förlorar staten?

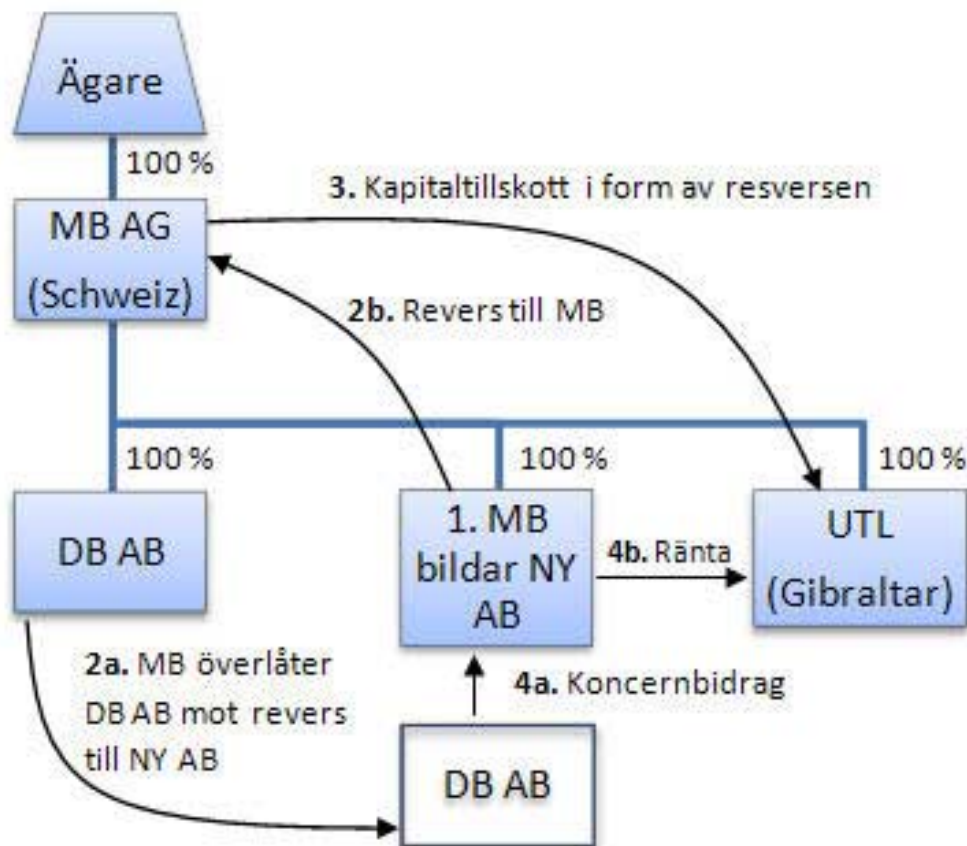
Det finns en specifik siffra angiven i lagförslaget, men vi ställer denna fråga för att eventuellt ta del av ett mer utvecklat resonemang kring varför och hur mycket pengar staten förlorar.

Finns det risk för att svenska företag kommer att flytta sina säten utomlands?

Många kritiker hävdar att lagförslaget riskerar att driva svenska företag att fly utaför Sveriges gränser. Detta i sin tur påverkar den svenska skattebasen än mer negativt än vad räntesnurrorna inledningsvis gjorde.

Har ni försökt efterlikna något annat lands lagar?

I lagförslaget framgår en presentation kring ett antal länders nuvarande lagstiftning kring frågan. Vi ämnar föra en diskussion kring detta och vill med denna fråga få ytterligare underlag för att kunna göra en givande analys.

Källförteckning

Litteratur

Bryman, A. & Bell, E. (2005) *Företagsekonomiska forskningsmetoder*, Liber Ekonomi, Malmö

Dahlman, C. (2007) *Rätt och rättfärdigande*, Studentlitteratur, Lund

Holme, I M. & Krohn Solvang, B. (1997) *Forskningsmetodik. Om kvalitativa och kvantitativa metoder*, Studentlitteratur, Lund

Kylén, J A., (1994) *Fråga rätt vid enkäter, intervjuer, observationer, läsning*, Kylén, Stockholm

Lodin, S-O., Lindecrona, G., Melz, P. & Silfverberg, C. (2007) *Inkomstskatt – en läro- och handbok I skatterätt*, 11 upplagan, Studentlitteratur, Lund

Wiedersheim-Paul F. & Eriksson L-T. (2006) *Att utreda, forska och rapportera*, 8 upplagan, Liber, Stockholm

Artiklar

Blumer, H. (1954), What is Wrong with Social Theory?, *American Sociological Review*, vol 19, nr 1, s 3-10.

Frank, M. & Goyal, V. (2003) "Testing the Pecking Order Theory of Capital Structure." *Journal of Financial Economics*, vol.67, nr 2, s. 217-248

Geertz, C. (1973) Thick Description: Toward an Interpretive Theory of Culture; *The Interpretation of Culture*; New York; Basic Books; s 3-33

Graham, J. (2000) "How Big Are the Tax Benefits of Debt?" *Journal of Finance*, vol.55, nr. 5, s. 1901-1940.

Jensen, M. & Meckling, W. (1976) Theory of firm: managerial behavior, agency costs and capital structure, *Journal of Financial Economics*, nr. 3, s. 305-360

Miller, M. & Modigliani, F. (1958) "The Cost of Capital, Corporation Finance and the Theory of Investment." *American Economic Review*, vol.48, nr. 4, s. 261-297.

Miller, M. & Modigliani, F. (1963) "Corporate Income Taxes and the Cost of Capital: A Correction." *American Economic Review*, vol.53, nr. 3, s. 443-453.

Myers, S. (1984) "The Capital Structure Puzzle." *Journal of Finance*, vol 39, nr. 3, s. 575-592.

Myers, S. & Majluf, N. S. (1984) "Corporate Financing and Investment Decisions when Firms have Information that Investors Do Not Have", *Journal of Financial Economics*, Vol. 13, nr. 2, s. 187-221.

Ross, A. S. (1977) "The determination of financial structure: the incentive-signaling approach." *Bell Journal of Economics*, Vol 8, s. 23-40

Shyam-Sunder, L. & Myers, S. (1999) "Testing Static Trade-off Against Pecking Order Models of Capital Structure." *Journal of Financial Economics*, vol.51, s. 219-244.

Elektroniska källor

Deloitte, www.deloitte.com, *Dags att lägga om finansieringsstrukturen?*, <http://www.deloitte.com.sg/dtt/article/0,1002,cid%253D228977,00.html>, 2008-11-18

Dagens Industri, di.se¹, *Här är 10-procentsklubben*, <http://di.se/Nyheter/?page=%2fAvdelningar%2fArtikel.aspx%3fO%3dIndex%26ArticleID%3d2005%5c02%5c07%5c132465%26src%3ddi>, 2008-11-15

Dagens Industri, di.se², *PROBLEMLÖSARNA: Så mycket kan du ta ut ur företaget med låg skatt*, <https://di.se/Nyheter/?page=/Avdelningar/Artikel.aspx%3fArticleID%3D2007%255C05%255C14%255C233106>, 2008-11-15

Dagens Industri, di.se³, *DEBATT: Svårt hitta bra regler mot räntesnurror*, <http://di.se/Nyheter/?page=/Avdelningar/Artikel.aspx%3fO%3DRSS%26ArticleId%3D2008%255C08%255C19%255C296368>, 2008-11-15

Dagens Industri, di.se⁴, *Toppdirektörer rasar mot Borg*, <http://di.se/Nyheter/?page=/Avdelningar/Artikel.aspx%3fO%3DRSS%26ArticleId%3D2008%255C08%255C19%255C296368>, 2008-11-15

Dagens Industri, di.se⁵, *EU presenterar krispaket nästa vecka*, http://di.se/Nyheter/?page=/Artiklar/EU_presenterar_krispaket_nasta_vecka.aspx%3fArticleID%3D2008%5C11%5C19%5C312274%26words%3dkrispaket%26SectionID%3DEttan%26menusection%3DStartsidan%3BHuvudnyheter 2008-11-19

E24, e24.se¹, *EU lägger fram krispaket*, http://www.e24.se/branscher/bankfinans/artikel_889487.e24, 2008-11-25

E24, e24.se², *Snabbväxande företag växlar ned*,
http://www.e24.se/branscher/ovrigindustri/artikel_813451.e24, 2008-11-25

Skatteverket, www.skatteverket.se, *Räntesnurror, dnr 131 815022-06/5481*,
<http://www.skatteverket.se/skatter/skatteupplagg/rantesnurror.4.3dfca4f410f4fc63c8680009710.html>, 2008-11-10

Svenskt Näringsliv, www.svensktnaringsliv.se, *Om Svenskt Näringsliv*,
http://www.svensktnaringsliv.se/om_oss, 2008-11-30

Öhrlings PricewaterhouseCoopers, www.taxmatters.se, *Regeringen har lämnat förslaget mot s.k. räntesnurror till riksdagen*,
<http://ohrling.webhotel.qd.se/en/Foretagsbeskattning/Regeringen-har-lamnat-forslaget-mot-sk-rantesnurror-till-riksdagen/>, 2008-11-24

Författningar

Inkomstskattelagen (1999:1229)

Lag (1995:575) mot skatteflykt

Offentligt tryck

Betänkande (2008/09:SkU19), *Sänkt bolagsskatt och vissa andra åtgärder för företag*

OECD Transfer Pricing Guidelines 2004

Promemoria, *Ränteavdragsbegränsningar i syfte att hindra vissa fall av skatteplanering inom en intressegemenskap*, dnr Fi2008/4093

Proposition (1980/81:17), *Med förslag till lag mot skatteflykt, m.m.*

Proposition (1999/2000:2), *Inkomstskattelagen*

Proposition (2008/09:1), *Budgetpropositionen för 2009*

Proposition (2008/09:65), *Sänkt bolagsskatt och vissa andra åtgärder för företag*

Skatteverket, *Handledning för beskattning av inkomst 2008*

Rättsfall från regeringsrätten

RÅ 1998 ref. 6

RÅ 1999 ref. 74

RÅ 2001 ref. 79

RÅ 2007 ref. 84

RÅ 2007 ref. 85

Intervjuer

Företag Bygg, 2008-11-13

Företag Råvara, 2008-11-18

Företag Verkstad, 2008-11-18

Kommunanställd, skatteexpert, 2008-11-10

Skatteverket, rättslig expert, 2008-11-25

Svenskt Näringsliv, Robert Hellenius, skatteexpert, 2008-11-25